

МЕРКОСУР – СЪЩНОСТ НА ОРГАНИЗАЦИЯТА И НЕЙНОТО ЗНАЧЕНИЕ ЗА РАЗВИТИЕТО НА РЕГИОНАЛНАЛНАТА ИНТЕГРАЦИЯ В ЛАТИНСКА АМЕРИКА

ЦВЕТЕЛИНА ИВАНОВА¹

УВОД

Латинска Америка е континент наситен с богата история, политика на възходи, кризи и падения. Континент с много и различен политически опит.

По-задълбочен интерес предизвиква начина, по който промените с международен обхват се интерпретират от латиноамериканските общества и управленски кръгове.

Настоящата теза е мотивирана от интерес за проследяване на развитието на международната проблематика, свързана с латиноамериканските държави и обединения. Модернизацията, трансформацията и отражението на регионализацията върху тях е тема, чиято актуалност нараства с всеки изминал ден.

Актуалността на темата е продиктувана от провеждащата се в момента реформа в политическия, икономическия и обществен живот на континента. Тази реформа има специфичен облик в тези държави, чието минало и настояще е пропито с популизъм.

Преди всичко е нужно да се даде едно кратко обяснение относно използваният термин “Южен конус” (от испански: *Cono Sur*). Терминът се отнася до географски район, съставен от най-южните райони на Южна Америка, под Южния Тропик. Регионът включва Аржентина, Чили, Уругвай, Парагвай и южните части на Бразилия. Този термин всъщност се ражда от дискусиата, продължаваща и до днес, относно кое би било най-правилното наименование на държавите разположени в южната част на Американския континент.

Най-разпространеното и всеобщо познато наименование е “Латинска Америка”, но някои бележити автори (между тях Роберто Ръсел² и Франсиско Кориглиано³) смятат наименованието “латинска” за неправилно, от гледна точка на съвкупността от различни социални и политически модели, съществуващи в тази част на света. Същевременно, държавите бивши колонии на Испанската корона не са разположени само в южната част на континента, а и в централна и северна Америка – от тук идва и споменатият дебат.

Тъй като района който обхваща “Южния конус” географски съвпада с границите на МЕРКОСУР, в настоящата дипломна работа се използва именно това понятие, когато се анализира конкретната проблематика свързана с развитието на политико-икономическите структури в споменатите държави, по-точно: от Аржентина до Венецуела, а разпространения термин “Латинска Америка” се използва, когато се анализира проблематиката в един по-широк план, свързан с международните интереси и конфликти.

¹ Магистър по Дипломатия и международни отношения, НБУ.

² Russell Roberto, “Foreign Policy of Argentina”, CBCUBA, Buenos Aires, 1992

³ Corigliano Francisco, „National Security and Foreign Policy“, ODESA, Buenos Aires, 2005

ЧАСТ I - ТЕОРИТИЧЕН АНАЛИЗ НА ИНТЕГРАЦИОННИТЕ ПРОЦЕСИ В ЛАТИНСКА АМЕРИКА ПРЕЗ XX ВЕК

1. МЕЖДУНАРОДНИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ КАТО СУБЕКТИ НА МЕЖДУНАРОДНОТО ПРАВО

В съвременният свят, вследствие на нарастващата динамиката на политическите процеси, международните отношения придобиват все по-осезаеми регионални измерения. Регионализацията създава условия за възникване на все по-големи по демографски, икономически и военен потенциал организации.⁴

Първоначално регионализацията се проявява най-силно в икономиката, стопанството и в съпътстващите ги материално-битови условия на живот, по-късно тя засяга и обществено политическата организация на обществото, за да проникне накрая в тъканта на човешката духовна и културна дейност.

Днес се очертават четири основни фактора, благоприятстващи регионалните процеси в икономическия сектор.

Първият фактор – масовите комуникации и информационните технологии.

Вторият фактор е обединяването на обширни пазари и формирането на икономически блокове. Северноамериканският пазар, в който се включват САЩ, Канада, Европейската общност и Асоциацията на източноазиатските нации, съставена от Тайланд, Индонезия и Малайзия, са само отделни примери за все по-задълбочаващата се тенденция към окрупняване на пазарите и формиране на регионални капиталистически пазари

Третият фактор е появата и развитието на транснационалните корпорации. Целите на тези икономически организации се свързват не толкова с интересите на държавните и национални структури, колкото със самите корпорации, разпростиращи дейността си над границите на отделните нации–държави.

Четвъртият фактор е създаването на международни финансови институции като Световната банка и Международния валутен фонд. Тези организации в значителна степен потискат независимостта на националните икономики и ограничават самостоятелните действия и решения на националните правителства.

Регионалните процеси в икономическия сектор не само благоприятстват установяването на нов тип постиндустриална икономика, но пораждат и различни обществени отношения, рефлектиращи в политическия живот.⁵

Първите субекти на международното право са суверенните държави. Сравнително неотдавна се появяват нови образувания, различни от държавите и с призната международна правосубектност. В исторически план първите такива са свободните градове, рицарските ордени, Светият престол, а по-късно се появяват и първите международни организации.

Международните организации възникват исторически от международните конференции и се налагат като нов метод за регулиране на международните отношения. Международните организации са постоянни колективни органи на държавите. Те предоставят възможност постоянно да се поддържа международно сътрудничество и в този смисъл са нов метод за уреждане на международните отношения.

Предшественици на съвременните международни организации са административните съюзи, които притежават общи черти със съвременните международни организации – международни служители, постоянна структура от органи, но не са били признавани за субекти на международното право.

Международните организации са вторични субекти на правото. Първичните субекти – държавите им отстъпват част от своя суверенитет. Международните организации притежават така наречения отстъпен суверенитет.

В края на XIX век започват да бъдат сключвани така наречените многостранни договори. В тях страните не се договарят за някакви конкретни действия, а как да действат в бъдеще. Тези многостранни договори се наричат договори закони. В тях се съдържат правни норми. Така се изгражда международното публично право. Негов предмет е регулирането на отношенията между държавите и международните организации.⁶

⁴ Скиавоне, Джузепе „Международни организации – справочник”, стр. 7-9.

⁵ Пак там.

⁶ Пак там.

В началото на новото хилядолетие развитието на междудържавните отношения е достигнало вече висока степен на сътрудничество и координация с цел по-успешно регулиране на жизнено важни за съществуването на човечеството сфери като защита на околната среда, международната безопасност, опазване правата на човека, усвояване на космическото пространство. Приети са универсални международноправни норми, съблюдаването на които е основа за битието на нашата цивилизация. Взаимната помощ и съдействие в областта на политическите и социално-икономическите отношения, културният и научно-технически обмен са неотменим принцип на международното право и екзистенциално условие за просперитета на човечеството.⁷

Съществуването на нетрадиционни правни субекти, наречени вторични субекти на международното право, допълнително усложняват отношенията в международното право поради създалата се неравнопоставеност между субектите. Създадените със съвместни усилия правни норми са станали основа за жизнеността на държавите и международните организации и способстват за усъвършенстването на вътрешните им правни системи и за улесняването на външнополитическата им дейност като субекти на международното право.

Постепенно отношението към международните организации се променя и в началото на века те получават права, които ги доближават до съвременните международни организации. В най-голяма степен това е изразено при Обществото на народите. То има право да сключва международни договори, притежава договорна правоспособност, неговият персонал се ползва с привилегии и имунитети.

В момента функционират повече от 4000 международни организации с различен правен статус. Терминът международните организации се употребява както за междуправителствени, така и за неправителствени международни организации.

Съвременното понятие за международни организации се оформя след Втората Световна Война с утвърждаване на правния им статут. Броят им рязко се увеличава. Важно място в признаването на правосубектността на международните организации заема съвещателното мнение на Международния съд на ООН от 11.04.1949г. във връзка с възмездяване на щетите, понесени в служба на ООН. В него се казва, че анализът на предоставените на организацията права и тези, с които тя реално се е ползвала, доказват правосубектността на ООН.⁸

Международните организации са вид субекти на международното право, създадени от суверенни държави по силата на международен договор, чиято дейност се регулира съобразно с нормите на международното право. Те се управляват от органи, независими от отделните държави. Те се създават, за да регулират отношения между държавите и се развиват главно от нуждата на нациите и правителствата да имат неутрален форум, където да дебатират, обсъждат и защитават своите интереси.

Международните организации се основават с международен договор от суверенни държави. Тези договори са от особен род, защото с тях се създава правна основа за дейността на един постоянно действащ международен организационен механизъм. Договорите, учредителни актове на международните организации могат да носят различни наименования – договор, устав, харта, статут.

Правосубектността на международните организации е договорна, вторична, производна от учредителните актове. Има спорове около юридическите основания и обема на правосубектността на международните организации. Според Международния съд на ООН в споменатото съвещателно мнение, международната организация се различава от държавите, като при това нейните права и задължения са от различно естество.⁹

Всяка от международните организации притежава права и задължения, има собствена организационна структура, договорна правоспособност, определен обем привилегии и имунитети, в определени случаи носи и отговорност. Необходимите признаци, които трябва да притежава една международна организация като субект на международното право не са посочени в правен акт, но са изчерпателно разработени в правната доктрина. На практика тези признаци се оказват недостатъчни, необходими са и допълнителни признаци, за да съществува една организация като юридическо лице, като имуществена обособеност, право да се явява като страна пред съда и др.

Като субекти на международното публично право международните организации притежават определена специфика, която се изразява в правата, които международните

⁷ Скиавоне, Джузепе „Международни организации – справочник“, изд. „Парадигма“, стр. 17-25.

⁸ Михайлов, М. “Международни организации”, стр. 46-71.

⁹ Пак там.

организации могат да упражняват. Тези права са производни от учредителния акт и се допълват от практиката на международната организация, получила одобрението на държавите-членки, или поне срещу която не са заявени възражения от тях. Следователно обемът на правосубектността се определя на основата на учредителен акт с прилагане на концепцията за подразбираща се компетентност. Това отличава международните организации от държавите, които притежават неограничена правосубектност.

Международните организации притежават права в областта на дипломатическото право. Служителите на международните организации притежават привилегии и имунитети, различни от тези на представителите на държавите. Самото представителство на международни организации е едностранно. Държавите откриват свои постоянни представителства¹⁰ при международни организации, макар и не при всички, но в същото време международните организации не изпращат свои постоянни представители в държавите-членки.

Международните организации са ограничени и по отношение на избора на средства за уреждане на спорове. Те могат само да получават съвещателни мнения от Международния съд на ООН.

Международните междудържавни (междуправителствени) организации са се появили в средата на XIX век. Сега те играят все по-значителна роля в международното сътрудничество между държавите. Те участват в политическите, икономическите, културните и други отношения както в световен, така и в регионален мащаб. Международните междуправителствени организации са субекти на международното право, когато държавите-участнички в тях са се съгласили да им предоставят съответни права и задължения, които са изрично предвидени в учредителните им актове и които напълно съответстват на основните принципи на международното право. По такъв начин правосубектността на международните организации има производен характер, защото самите тези организации се създават по силата на волеизявления на държавите. Международните организации от споменатия вид са субекти на международното право, тъй като в учредителните им актове са уредени отношенията между организациите и държавите-членки, т.е. отношения, които са международни по своя характер. Тези учредителни актове регулират преди всичко въпросите на членуването в организацията. Но те съдържат и други норми, които определят целите и задачите на организацията, правомощията на органите ѝ, реда на взаимоотношенията на организацията с държавите-членки, а в някои случаи също така норми, които се отнасят за взаимоотношенията на дадена организация с държави-нечленки и с други международни организации. Измежду международните организации най-широка международна правоспособност притежава Организацията на обединените нации. Това е обусловено от многобройните правомощия, предвидени в Устава ѝ, като се имат предвид целите и задачите на тази най-важна, по същество универсална международна организация. Но колкото и да е широка правоспособността на една или друга международна организация, тя е специална правоспособност, която съществено се различава от универсалната правоспособност на държавите като основни субекти на международното право.

2. КЛАСИФИКАЦИЯ НА МЕЖДУНАРОДНИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ

Международните междуправителствени организации се класифицират по предмет на дейност (политически, икономически, кредитно финансови, търговски); по обхват - универсални (ООН; ЮНЕСКО; СТО) и регионални (ЕС, ОНД); начина на приемане - открити и закрити; по сфера на дейност - общи или универсални (ООН) и специални (СТО); по цели и принципи на действие - правомерни и противоправни; по членство - световни и групови.

Международните неправителствени организации се създават на база международен договор и обединяват физически и/или юридически лица и биват 1) политически, идеологически, социално-икономически, профсъюзни; 2) женски организации; за защита на децата, на семейството; 3) в областта на комуникациите - печат, радио, телевизия и 4) младежки неправителствени. Като пример за международни неправителствени организации могат да се посочат Лигата на Червения кръст, Асоциацията по международно право, Грийн пийс.

¹⁰ Пак там.

Съгласуваното волеизявление на членките на международните организации може да прекрати съществуването им (пр. на 28.06.1991г. в Будапеща държавите от Съвета за икономическа взаимопомощ (СИВ) подписват протокол за разпускането на международната организация). Вече е признато, че държавите, учредяващи международните организации, ги надаряват с определена право и дееспособност, което ги прави нов тип субект на правото, реализиращ правотворчески, правоприложни и правоохранителни функции в сферата на международното сътрудничество. Все пак обаче статусът на международната организация е различен от този на държавите, които са първични субекти на международното право. За разлика от правоспособността на страните, при международната организация тя е по-ограничена, преимуществено целева, с функционален характер на пълномощията. Договорната им правоспособност е в рамките на определена компетентност, закрепена в общия договор за всякакви контракти или в специален договор-анекс за определени категории съглашения. Международните организации могат да участват в дипломатическите отношения, могат да имат представителства в различни държави (пр. информационните центрове на ООН), или при тях са акредитирани дипломатически представители на различни страни. Като субекти на международното право международните организации носят отговорност за правонарушенията и нанесения ущърб за дейността си и могат да изискват търсене на отговорност.

Органите на международните организации са тяхна съставна част, структурно звено, създадено на основание на учредителния или друг правен акт. Органът има определена компетентност, пълномощия, функции, вътрешна структура и ред на вземане на решения. Главен орган е междуправителственият, в който вземат участие представители на учредителките, като не е задължително представителят да е дипломат, а по-скоро специалист в дадена област на дейност на международната организация. Органите по характер биват - междуправителствени, междупарламентарни (характерни за ЕС и се състоят от делегати на парламентите на държавите-членки), административни (от международни длъжностни лица, на служба в международната организация) и лица с определени цели.¹¹

Особено важни като субекти на международното право са финансовите организации като Международната банка за реконструкция и развитие; Европейската банка за реконструкция и развитие; Международния Валутен Фонд, които притежават сериозна икономическа мощ, превърнала ги в глобални финансови сили. Те имат както вътрешна регулация, чрез подпомагане на отделни проекти в развиващите се държави, така и външна регулация, чрез насърчаване на цели региони и направлявайки и подпомагайки ги в определени икономически проекти. Те се занимават официално с финансиране на развитието и с официална помощ по развитието.

Падането на Берлинската стена, разпадането на СССР и на Източния блок от една страна и експанзията на японската икономика от друга страна, бяха основните сигнали за необходимостта от нов политически и икономически ред в света. Това доведе до тенденция за формиране на регионални съюзи и организации.

Регионалната интеграция е процес, при който държавите от един регион се включват в наднационални регионални обединения, на основата на договор или споразумение. В повечето случаи това се прави, с цел колективна отбрана, свободно осъществяване на икономически, търговски, политически, социални, културни или други взаимоотношения.

Степента на интеграция зависи от желанието на държавите да споделят или не и в каква степен своя суверенитет. Суверенитетът днес отстъпва пред силата на икономиката.

Регионалните организации са субект на международното право, с изключително значение за развитието на интернационалното сътрудничество. Те са създадени на база международни споразумения, които определят техните функции. Имат също институционална структура, но целта им се свежда до разглеждането на регионални проблеми в определена област (икономическа, военна, политическа). Този тип организации имат по-широка правосубектност, поради това че имат по-голяма управленска власт и по-сериозна правотворческа сила по отношение на държавите-учредителки в сравнение с други международни организации.

Интегрирането на икономиките на съседни страните, чрез регионални търговски споразумения, допринася за повишаване нивото на сигурността в дадения регион, за засилване на интеграционните и демократични процеси, заздравяване на търговските връзки, създаване на благоприятни условия за чуждестранни инвестиции, както и за превръщане на региона в конкурентноспособен спрямо други такива. Това е важна крачка по пътя на

¹¹ Михайлов, М. "Международни организации", стр. 28-35

създаването на Общ пазар. Тези регионални организации обикновено са отворени за нови членове. Като колкото повече стават членовете им, толкова повече нараства тежестта им в международните отношения. Което от своя страна ги прави по-привлекателен търговски партньор.

Регионалните търговски организации биват няколко вида:

- Зоните за свободна търговия са създадени с цел осъществяване на свободна търговия, ограничаване или премахване на всички търговски бариери, но само за членовете, така че да се стимулира търговията между тях, а стоките, идващи отвъд зоната за свободна търговия да бъдат подложени на други тарифни ограничения.

- Митническият съюз представлява зона за свободна търговия с Обща външна митническа тарифа. Това означава, че държавите-членки прилагат едни и същи мита, квоти, преференции или нетарифни мерки по отношение на всички стоки и услуги, които се внасят на митническата територия на съюза. Чрез изграждането на Митнически съюз се увеличава икономическата ефективност и се установяват по-близки политически и културни връзки между държавите-членки.

- Общ пазар означава обединение на няколко държави, с цел на територията им да се осъществява свободно движение на стоки, капитали, хора и информация. От друга страна създаването на общ пазар е подходящ отговор на укрепването на големите икономически пространства в света и откликва на необходимостта да се постигне уместно международно включване.

- Икономически съюз означава наличието на Общ пазар и съвместното осъществяване на Обща данъчна, парична и социална политика, което се смята за висша степен на интеграция.

3. ОСНОВИ НА ИНТЕГРАЦИЯТА В ЛАТИНСКА АМЕРИКА

Идеята за създаване на Общ пазар на страните от Южна Америка¹² датира още от конгреса в Панама, през 1826г. Този конгрес е открит от Симон Боливар, чийто план бил да се създаде конфедерация на народите на Латинска Америка, от Мексико до Чили и Аржентина. За времето си планът на Боливар не получава развитие. Това се случва по-късно, в периода преди Втората световна война, когато по инициатива на президентите на Бразилия и Аржентина – Жетулио Варгас и Хуан Перон се създава първата по рода си регионална организация за свободна търговия, в която по-късно се включва и Чили, известна под името (ABC).

Малко след създаването на Европейската общност за въглища и стомана (ЕОВС) през 1954г. и на Европейската икономическа общност (ЕИО) през 1957г. Латинска Америка прави първите си крачки към икономическата интеграция на общностите.

Регионалната икономическа интеграция изиграва значителна роля в Латинска Америка и Карибите в следвоенния период. През 60-те и 70-те години се зараждат много амбициозни инициативи, вдъхновени от успешната интеграция в Западна Европа.

Първият опит е направен през 1960г. със създаването на Latin American Free Trade Association, (LAFTA) / Латиноамериканска асоциация за свободна търговия, (ЛАФТА), която работи задоволително през първите години, но през 70-те изгубва ролята си в реалната търговска практика.

Пак през 1960г. се създава Mercado Común Centroamericano, (MCCA) / Централноамерикански Общ пазар, през 1965г. - Caribbean Free Trade Association, (CARIFTA) / Карибска асоциация за свободна търговия, (КАРИФТА), която през 1972г. е заменена от Caribbean Community (CARICOM) / Карибската общност (КАРИКОМ) и "Comunidad Andina, (CAN) / Андската общност. Нейното съществуване започва през 1969г., когато се подписва Картагенското споразумение, известно и като Андски пакт. Андската общност действа от август месец 1997г.

През 1980г. се създава т.нар. Asociación Latinoamericana de Integración, (LAIA/ALADI) / Латиноамериканска асоциация за интеграция, (АЛАДИ), която замени ЛАФТА. В нея участват всички латиноамерикански страни, включително и Куба. Създаването на АЛАДИ се счита за

¹² Доклад на МВНР и Salazar-Xirinachs, José M. "Proliferation of Sub-Regional Trade Agreements in the Americas: An Assessment of Key Analytical and Policy Issues" in Organization of American States Trade Unit Studies.

първи етап на формирането на нови субрегионални организации за икономическо сътрудничество. Тази система подобри предишния опит и подготви региона, за постигането на такава интеграция на пазарите, която да осигури ефективни търговски отношения.

В рамките на АЛАДИ, като пряк резултат от задълбочаването на двустранното сътрудничество между Бразилия и Аржентина, е създадена през 1986г. на т.нар. "Argentina-Brazil Integration and Economics Cooperation Program", (PICE) / "Програма за интеграция и икономическо взаимодействие между Аржентина и Бразилия". В следствие на нея, те сключват дванадесет търговски договора, които са първата конкретна стъпка, направена от тези страни за постигането на свободна търговия, насочена към осъществяването на действителна териториална интеграция. Това са споразумения за техническо сътрудничество в сферата на автомобилната, хранително-вкусовата, ядрената индустрия, както и на металургията. Малко по-късно през 1988г. Бразилия и Аржентина подписват "Договор за икономическо и търговско сътрудничество". С него се създават условията за изпълнението на десетгодишен план с постепенното премахване на всички търговски тарифи и бариери, както и хармонизиране на икономическите политики между тези страни.

При това ново предложение за интеграция беше посочено, че предимствата на договора ще бъдат отворени за всички латиноамерикански страни.

В края на 80-те години на миналия век двете страни се сблъскват с дълбока икономическа криза и политическа нестабилност. Но през 1990г. се подписва Протокола от Буенос Айрес. В този акт страните се договарят за създаване на Общ пазар помежду си до края на 1994г. Скоро след това към тях се присъединяват Парагвай и Уругвай и така се стига до Договора от Асунсион, подписан на 26 март 1991г. С него се слага начало на прогресивното либерализиране на търговията между четирите латиноамерикански страни. МЕРКОСУР е регионална търговска организация за свободна търговия, движение на хора, пари и стоки¹³. Организацията има за цел да подкрепя и политическото и културното единство на членовете си.

Темата става много актуална, когато в края на 80-те година на XX век по принцип скептично настроените към регионалната интеграция САЩ сключват споразумение с Канада, към което по-късно се присъединява и Мексико и така се създава North American Free Trade Agreement, (NAFTA) / Северноамерикански договор за свободна търговия, (НАФТА), 1994г.

През 90-те години в региона се сключват 14 важни споразумения за свободни търговски зони или митнически съюзи. Но това не е феномен характерен само за Латинска Америка и Карибите, а и за целия свят през този период. Почти всички страни-членки на СТО са се подписали поне под едно такова споразумение за преференциална търговия.

¹³ Чл.1 на Договора от Асунсион.

ЧАСТ II - ОБЩИЯТ ПАЗАР НА СТРАНИТЕ ОТ ЮЖНИЯ КОНУС

1. СЪЩНОСТ И ЦЕЛИ НА МЕРКОСУР

Общият пазар на страните от Южния конус - МЕРКОСУР (Mercado Común del Sur - MERCOSUR¹⁴) е регионална търговска организация създадена на 26.03.1991г. на базата на подписаното в столицата на Република Парагвай споразумение, известно като "Договорът от Асунсион". Договорът е подписан от президентите на Аржентина, Бразилия, Парагвай и Уругвай. През 2006г. в организацията е приета и Венецуела. Асоциирани членове са Чили през 1996г., Боливия през 1997г., Перу през 2003г., Колумбия и Еквадор през 2004г. А Мексико е с временен статус на наблюдател в процес да стане асоцииран член.

МЕРКОСУР се създава с идеята за интегриране на икономиките на страните-участнички в една обща икономика, засилване и стимулиране на търговския обмен в рамките на Общия пазар, улесняване на притока на чуждестранни инвестиции за страните от района и постепенна интеграция с останалите страни от Централна и Южна Америка.¹⁵

Един от основните фактори за образуването на блока е сравнително малкият размер на националните пазари на страните-членки. Правителствата на членуващите страни са осъзнали необходимостта от използването на МЕРКОСУР като средство за интеграция към световната икономика.

Основната задача на Общия пазар на страните от Южния конус е да се увеличи ефективността и конкурентноспособността на икономиките на участващите страни, като се разширят съществуващите пазари и се ускори икономическото им развитие, чрез ефективно използване на наличните ресурси. Други задачи са опазване на околната среда, подобряване на комуникациите, координация на макроикономическите политики и взаимно допълване на различните отрасли на техните икономики.

Целите на МЕРКОСУР са:

- Свободно движение на капитали, стоки и услуги между страните-членки, посредством прогресивно митническо освобождаване до пълно премахване на митническите тарифи и нетарифните ограничения за движението на стоки или посредством други мерки с равностоен ефект.

- Установяване на Обща външна митническа тарифа (ОВМТ)¹⁶ и приемане на Обща търговска политика по отношение на трети държави и координация на позициите за регионални и международни търговско-икономически форуми.

- Провеждане на съгласувана програма за търговска либерализация и координация на макроикономическите и секторни политики между държавите-членки. Като инструмент за това се посочва сключването на секторни споразумения за оптимизация на производствените фактори, в областта на външната политика, селското стопанство, индустрията, данъчната система, паричните реформи, валутния обмен, услугите, митата, транспорта и съобщенията, и в други области, за които се договарят, с цел да се осигурят подходящи условия за съвместна дейност.

Официално Договорът от Асунсион е коригиран само веднъж с Допълнителния протокол, известен като "Протоколът от Оуро-Прето", подписан на 17 декември 1994г. В него е предвидено Общият пазар на страните от Южния конус да функционира от 1995г., като до тогава всяка от страните-участнички постепенно привежда икономиката и законодателството си в съответствие с обявеното намерение.¹⁷

Договорът от Асунсион съдържа 25 члена поместени в шест основни глави, в които се посочват причините за създаването, принципите и инструментите на МЕРКОСУР, въпроси, касаещи либерализацията на търговията, правила за произход на стоките, правила за поставянето и разглеждането на спорни въпроси между страните-членки, гаранции

¹⁴ Виж Приложение № 1.

¹⁵ Договора от Асунсион.

¹⁶ Пак там. Виж Bouzas, R., "Strategic Issues and Market Access Negotiations in the Americas: A Perspective From Mercosur" и Pena, Celina and Ricardo Rozemberg "Mercosur: A different approach to institutional development", The Canadian Foundation for the Americas Policy.

¹⁷ Протокола от Оуро Прето.

(включително и гаранции срещу други страни-членки на МЕРКОСУР) и въпроси относно създаването на технически и политически работни групи. Към Договорът има и четири анекса.¹⁸

Според Анекс 1 се създава Програма за търговска либерализация интра-МЕРКОСУР, която предвижда прогресивно, линейно и автоматично намаляване на митническото обременяване за стоките в търговията между четирите страни-членки.¹⁹

Според Договора от Асунсион по време на транзитния период от 1991 до 1994г. МЕРКОСУР цели цялостно премахване на тарифните ограничения върху стоките, произведени на територията на страните-членки, както и създаване на Обща външна митническа политика.²⁰

В МЕРКОСУР от една страна започна прогресивното и автоматично намаляване на митата и не митническите ограничения за търговията; от друга - се предприе хармонизация на макроикономическите и отраслови политики, които изискват споразумения, преговори и постигане на компромиси между правителствата.

За координацията на политиките е необходимо и да се вземат съвместни решения, за да се премахнат несъответствията между различните икономики, предизвикани от правителствени действия или пазарни смущения, които поставят в неравностойно положение различните страни-членки. Както координацията и хармонизацията на политиките, така и премахването на основните несъответствия са в напреднал стадий на развитие.

Основен документ на системата за разрешаване на споровете е Протоколът от Бразилия, подписан на 17 декември 1991г., като се добавя, че всички разногласия по тълкуване, приложение или неизпълнение на директивите на Комисията по търговия се включват в същата система.

Новата юридическо-институционална структура на МЕРКОСУР произтича от Протокола от Оуро Прето. От момента на влизането му в сила МЕРКОСУР се превръща в международен юридически субект²¹ и може да осъществява всички онези действия, отговарящи на целите му като единно цяло, каквито са преговори с други подобни организации или с отделни държави. Титуляр на юридическото лице на МЕРКОСУР е Съветът на Общия пазар, като водене на преговори и подписване на споразумения може да се осъществява само чрез изричен мандат.

Нормите на МЕРКОСУР са задължителни независимо от къде произтичат, като всички те се приемат с консенсус и с присъствието на всички държави-членки. Веднъж щом е приета дадена норма, държавите-членки се задължават да предприемат съответните мерки за нейното въвеждане в сила и да информират за това Административния секретариат. Нормите влизат в сила 30 дни след уведомлението от последната страна.

От 1 януари 1995г. в рамките на МЕРКОСУР е изграден Митнически съюз, с основна цел създаване на Общ пазар. Същевременно с това МЕРКОСУР възприема Обща търговска политика по отношение на трети страни, чрез въвеждането на ОВМТ, както и на унифицирани правила и Обща политика за конкуренцията, Общи мерки срещу нелоялния внос на стоки и други. Изпълнението на тази програма за Аржентина и Бразилия приключва през 1998г., а за Уругвай и Парагвай през 1999г.²²

ОВМТ се сочи като неотменен инструмент за създаването на Митнически съюз като стъпка предшестваща етапа на Общ пазар. ОВМТ представлява серия от тарифи за вносни стоки, произведени извън МЕРКОСУР, общи за страните-членки на блока. Тя е съставена от облагания, чиято структура се основава на "Общата номенклатура на МЕРКОСУР". От 1 януари 1995г. няма различни национални мита в четирите интегрирани страни.

Анекс към Протокола от Оуро Прето урежда процедурата около спорове и икове, представени в Комисията по търговията.

През февруари месец 2002г. президентите на страните-членки на МЕРКОСУР, на среща на Групата на Общия пазар приеха Протокол от Оливос. С Протокола се създава Постоянен трибунал, който да разглежда молбите от ad hoc трибуналите.

¹⁸ Договора от Асунсион.

¹⁹ Анекс I на Договора от Асунсион.

²⁰ Договора от Асунсион.

²¹ Чл. 18 на Договора от Асунсион.

²² Доклад на МВНР.

2. СТРУКТУРА НА МЕРКОСУР

Органите²³ на МЕРКОСУР са:

- Съвет на Общия пазар. Това е върховният ръководен орган на МЕРКОСУР, упълномощен да взема решения от името на правителствата на страните членки и да носи отговорността за постигане на целите и изпълнение на сроковете, установени в Договора от Асунсион. В него вземат участие министрите на външните работи и министрите на икономиката на страните-членки. Председателството на Съвета на Общия пазар е на ротационен принцип, по азбучен ред, за период от 6 месеца. Решенията се взимат с консенсус и при присъствие на всички страни-участнички. Поне веднъж на всеки семестър Съвета на Общия пазар се събира, като решенията взети на тези срещи са задължителни за всички страни-членки. Освен това периодично се събират на Министерски срещи министрите на икономиката и централните банки, правосъдието, здравеопазването, вътрешните работи и други.

- Към Съвета на Общия пазар през декември 2003г. е създаден помощен орган наречен Комисия от постоянни представители на МЕРКОСУР. Седалището на Комисията е в Монтевидео, Уругвай. Тя се състои от представители на страните-членки и президент, като мандата им се определя от Съвета на Общия пазар. Дейността ѝ е свързана с представяне на програми, за подпомагане на икономическото, политическото и социалното взаимодействие.

- Група на Общия пазар. Тя е изпълнителният орган на МЕРКОСУР. Дейността ѝ се координира от министрите на външните работи. Основните ѝ функции са да следи за изпълнението на Договора от Асунсион и да приема мерки по изпълнението на решенията на Съвета на Общия пазар. Има правото и на инициатива за предлагане на конкретни мерки по Програмата за търговска либерализация и координация на макроикономическите политики и съгласуването на споразумения с трети страни. Създава работни подгрупи и свиква специални съвещания. В Групата на Общия пазар участват по четирима делегати и четирима помощници от всяка страна, представляващи Министерствата на външните работи, Министерствата на икономиката (секторите за индустрия и външна търговия или икономическа интеграция) и Централните банки. Групата на Общия пазар се събира поне един път на всеки три месеца, по азбучен ред във всяка страна. Извънредни срещи могат да се провеждат по всяко време и във всяка страна. Срещите се координират от ръководителя на делегацията на страната-участник, която председателства Съвета на Общия пазар. Решения се вземат с консенсус, при присъствието на всички страни-членки и са задължителни.

- Работни подгрупи. Те са подчинени пряко на изпълнителния орган - Групата на Общия пазар. Те подготвят документите за обсъждане и за решения на Съвета на Общия пазар, проучват конкретни спорни въпроси и обсъждат специфични проблеми.

Първоначално се създават десет работни групи по: търговски въпроси; митнически въпроси; технически норми; данъчна и парична политика, свързана с търговията; сухопътен транспорт; морски транспорт; индустриална политика и технологии; селскостопанска политика и енергийна политика.²⁴ По-късно се създава и работна група по координиране на макроикономическите политики и трудовоправни въпроси.

През 1995г. се създават работни групи за: комуникации; минно инженерство; технически норми и следене за спазването им; финансови въпроси; транспорт и инфраструктура; околна среда; индустрията; селското стопанство енергетиката и трудовоправни въпроси. А през 1996г. се създава и работна група по здравни въпроси. В работата на подгрупите могат да участват и представители на частния сектор, но не повече от трима души от всяка страна.

- Има също групи "ad hoc" по институционални въпроси; международни отношения; публични политики, засягащи конкуренцията; държавни поръчки; търговията със захар и въпроси, свързани със сектора на услугите. Създават се и "ad hoc" групи, които обсъждат инцидентно възникнали въпроси.

²³ Протокол от Оуро Прето, Протокола от Оливос и Bouzas, Roberto and Hernán Soltz "Institutions and Regional Integration: The Case of Mercosur".

²⁴ Договора от Асунсион.

- Комисия по търговията на МЕРКОСУР. Тя отговаря за определянето, съгласуването и изпълнението на икономическата и търговска политика на страните членки, както и за въвеждането на Обща митническа тарифа спрямо трети страни. Свиква се при необходимост.

- Към Комисията по търговията са изградени технически комитети, в които участват специалисти от държавния и частния сектор. Това са: Комитет по тарифите, номенклатурата и класификацията на стоки; Комитет по митнически въпроси; Комитет за реда и правилата на търговията; Комитет за конкурентни публични политики; Комитет за защита на конкуренцията, Комитет за защита от нелоялна търговия, Комитет за защита на потребителите; Комитет по нетарифни ограничения; Комитет за автомобилния сектор и Комитет за текстилния сектор.

- Административен Секретариат на МЕРКОСУР. Той е със седалище в Монтевидео, Уругвай. Неговите основни функции се състоят в това да подпомага останалите институции на МЕРКОСУР. Той играе ролята на своеобразен архив на МЕРКОСУР, в който се съхраняват документи, публикации, разпространява решенията, възприети в рамките на МЕРКОСУР и организира срещите. Ръководи се от директор, назначен от Съвета на Общия пазар за срок от две години.

- Консултативен социален и икономически форум. Той е вид форма на участие на икономическите и социални среди на страните-членки в дискусиите по проблемите на интеграцията. Има правото да прави рекомендации към Групата на Общия пазар.

- Парламент на МЕРКОСУР²⁵. Днес той замества Съвместната парламентарна комисия. Протоколът за Парламента на МЕРКОСУР е подписан през декември 2005г., но влезе в сила на 7 май 2007г. Това е органът на участие на страните от МЕРКОСУР. Неговите цели се състоят в укрепване на демокрацията, свободата и мира, заздравяване на интеграцията, провеждане на политика в интерес на солидарността, на местната и интернационалната взаимопомощ. Основните дейности на Парламента са да събира информация и да издава декларации, препоръки и информации, свързани с въпросите на процеса на интеграция. Специално ще се грижи за запазване на демократичните режими на държавите-членки и всяка година ще публикува информация относно положението на човешките права в тези държави.

Участниците в Парламента се избират с директен глас, универсален и таен, в зависимост от законите във всяка държава, имат четиригодишен мандат и могат да се преизбират. Парламентът се събира на редовно заседание един път в месеца. За влизането му в действие са определени два етапа: първият е от 31 декември 2006г. до декември 2010г. и вторият е от 1 януари 2011г. до декември 2014г. В първия си етап Парламента ще се състои от 18 парламентаристи от всяка държава-членка, избрани между законодателите на всяка страна. На втория етап ще се определи броят на представителите на всяка държава и ще бъдат избрани с пряк универсален глас, и от този момент постът на депутат на МЕРКОСУР ще бъде несъвместим с упражняването на постове в законодателната или изпълнителната власт на държавите-членки.

Парламентът е законодателен орган с една камара, който няма да приема закони, защото за това е необходимо Бразилия и Парагвай да направят промени в конституциите си. Избирането на представители предполага комплицирани политически преговори, при които трябва да се изгледят интересите на страните с малобройно население като Уругвай и Парагвай (и страните с по-многобройно население, най-вече Бразилия, като и Аржентина) и Венецуела.

В началото блоковете в Парламента ще бъдат разделени по държави, но е много възможно след това да се оформят според идеологическо сходство или политическо, както е в Европарламента.

- Фонд за структурно сливане на МЕРКОСУР²⁶. Има за задача да финансира програми за подпомагане икономическото развитие и социалното равенство, най-вече в Парагвай и Уругвай. Предвижда се реализирането на четири програми: за структурно сливане, за развитие на компетенцията, за социална сплотеност и за закрепване на институционалността. Фондовете ще произлязат от държавите - участнички, като годишната вноска ще бъде 100 милиона долара.

- Постоянен трибунал, чиято функция е да разглежда молбите от ad hoc трибуналите и да урежда търговските спорове. Състои се от пет арбитражи, излъчени от по един от правителствата на страните-членки.

²⁵ Доклад на МВНР.

²⁶ Доклад на МВНР.

По своите основополагащи документи МЕРКОСУР би следвало да бъде и в някаква степен действително е Митнически съюз - със силно либерализирана вътрешна търговия и единна митническа тарифа спрямо трети страни. Митническият съюз е по-висока степен на интеграция от зоната за свободна търговия и има съществени предимства - по-добра възможност за прерастване в Общ пазар, по-голяма привлекателност за чуждите инвеститори, потенциално по-голяма тежест при търговски преговори с останалия свят и др. Проблемът е обаче в неговата ефикасност. Т.е. тези предимства стават реални при максимално добро взаимодействие, програмно-методическа насоченост и институционална осигуреност. Логично тогава възникват преоценки, според които зоната за свободна търговия е по-реалистична и действена форма на интеграция за МЕРКОСУР, макар и по-ограничена от Митническият съюз.²⁷

Теоретичните спорове какъв точно да бъде МЕРКОСУР извадиха отново на бял свят необходимостта от анализ на обективните предпоставки за различията в подходите на отделните страни-членки и най-вече на Бразилия и Аржентина.

3. СТРАНИ-ЧЛЕНКИ НА МЕРКОСУР

Първите години от съществуването на блока съвпаднаха с период на икономически растеж на страните-участнички, което намери израз в бързото развитие на търговията между тях.

Влошилата се международна икономическа конюнктура и глобалните кризи предизвикаха сериозни смущения в търговията и икономическия растеж на страните от региона.

Кризата демонстрира несъвършенството на заложената юридическа база на МЕРКОСУР. В условията на остри вътрешни социални и икономически проблеми в отделните страни, съпроводено от засилване на външната конкуренция и ограничаване на достъпа до пазари се почувствува институционалното несъвършенство на блока. Очерта се необходимостта от развитието на арбитражна система, от създаването на механизми за постигане на икономическа съвместимост и синхронизиране на макроикономическите и бюджетните параметри.²⁸

Оказва се, че механизмите на Договора от Асунсион (допълнени с Протокола от Оуро Прето) са ефикасни при благоприятна международна среда и растеж на икономиките на държавите-членки, но при трудности в тези две отношения, те не осигуряват нужното взаимодействие и интеграционна лоялност.

В МЕРКОСУР се появи и един специфичен проблем с прилагането на нормите, тъй като например има решения, които дадена страна не одобрява, защото може би не й е изгодно, което възпрепятства прилагането им. Парламентът ще облекчи издаването на норми, тъй като ще се разглеждат и обсъждат предварително и неговата намеса ще гарантира, че приемането или отхвърлянето им, няма да бъде за период по-дълъг от 180 дена.

От друга страна всяка една от държавите-членки има своя собствена концепция за МЕРКОСУР, за решаването на проблемите - от търговската политика до структурата на производството, от отношението към чуждестранния капитал до минималната работна заплата.

Само няколко месеца след създаването на блока малките страни-членки се изправят пред икономическата ситуация създадена от по-големите страни²⁹. За да превъзмогнат последиците от финансовата криза и фискалните си проблеми Аржентина и Бразилия предприемат търговски мерки включващи условия, които са в противоречие с приетите договорености, а също и непосилни за изпълнение от Уругвай и Парагвай.

Парагвай е най-бедният партньор от МЕРКОСУР с икономика, в която преобладава селското стопанство. Основната продукция е памук, тютюн, соя, кафе, захарна тръстика, ориз, грозде и други. Индустриалният сектор е много слабо развит. Селскостопанският сектор представлява 100% от износа на страната, затова основния интерес на Парагвай към МЕРКОСУР е да използва необхватните пазари на своите партньори. По този начин си създава възможност да участва в прехвърлянето на технологии от по-развитите страни.

²⁷ "Free Trade in the Americas: Getting There from Here", Inter-American Dialogue Conference Report

²⁸ Dominguez, Jorge I. "The Americas: Found, and Then Lost Again" in Foreign Policy.

²⁹ Доклад на МВНР.

Освен това участието на страната в МЕРКОСУР ѝ осигурява облекчен достъп до бразилските пристанища.

Уругвай със своето значително скотовъдство разви изключително бързо своята местна промишленост. Експортира консервирано месо за Бразилия, Централна Америка, Европа.³⁰ 50% от уругвайския експорт е насочен към страните от МЕРКОСУР, като поддържа най-ниски мита от Бразилия за своите индустриални стоки. Уругвай цели да използва МЕРКОСУР за развитие на своята икономика и за по-голям пазар на своята продукция.³¹

Финансовата криза в Бразилия през 1998-1999г.³² намери своя изход в девалвацията на бразилския реал с близо 40% в началото на втората година, което засегна чувствително конкурентноспособността на аржентинската икономика, както естествено и конкурентноспособността на значително по-малките по мащаби икономики на Уругвай и Парагвай.³³ Вътрешнорегионалната търговия съществено се съкрати, а подозрителността и взаимните обвинения ставаха все по-очевидни. Усилията на Аржентина да постигне някакви форми на компенсации (валутния борд) не бяха успешни. Бразилският отговор бе, че фиксираният курс на аржентинското песо е суверенен въпрос на Аржентина, както и плаващият курс на реала - на Бразилия.

Вторият силен удар върху МЕРКОСУР като Митнически съюз бе нанесен 2 години по-късно с въвеждането от аржентинското правителство на Плана "Кавальо" през месец март 2001г. Един от основните елементи на този план бяха митническите промени - определянето на митнически тарифи - нулеви за средствата за производство и 35% за мнозинството предмети за потребление. Тези промени, естествено, целят стимулиране на икономическия растеж, но са явно нарушение на ОБМТ на МЕРКОСУР, при това - въведени едностранно, въпреки че в последствие бяха приети от другите членове на интеграционната групировка - при условие, че те ще се прилагат временно и частично.

Бразилия представлява най-големия икономически пазар в МЕРКОСУР, а икономика ѝ по обем е сред най-големи икономики в света. Отчитайки пропорционално фактите останалите страни печелят повече от отварянето на бразилския пазар. За Бразилия МЕРКОСУР е пространство, чието значение се увеличава всеки ден. По-голяма част от износа на индустриални стоки от страната са за МЕРКОСУР, докато в Европа се изнасят повече суровини.

От друга страна МЕРКОСУР е трамплин за Бразилия за развитие на търговията с останалите страни от Южна Америка, тъй като интеграционния процес върви към разширяване на зоната за свободна търговия с присъединяването на други страни от региона.

Бразилия има силно индустриализирана икономика, обхващаща почти всички индустриални отрасли, някои от които - конкурентни на международния пазар, други - в континентален мащаб, а трети - само по национални критерии. В икономическия колос на Латинска Америка обаче е силна традицията на провеждане на активна секторна и вътрешнорегионална политика (т.е. икономиката в сравнение с развитите страни отстъпва като степен на дерегулация). В добавка все още са силни традицията да не се приемат наднационални институции и стремежът към глобален обхват на нейната външна и външноикономическа политика. Всичко това прави Бразилия много по-внимателна към икономическото отваряне, действайки същевременно за повишаване на конкурентноспособността на своята икономика.³⁴ А това, от своя страна, подсилва протекционистичните течения в нейния управляващ елит.

Въпреки своята водеща роля в МЕРКОСУР, в средата на 1996г. Бразилия стана причина за първия сериозен скандал в организацията.³⁵ С цел да защити собствената си текстилна промишленост, бразилското правителство намали от 180 на 30 дни срока на кредитиране на текстилните доставки от Уругвай, което на практика блокира целия внос. Това

³⁰ Red Académica Uruguay - <http://www.rau.edu.uy/> и Ministerio de Relaciones Exteriores República Oriental del Uruguay - <http://www.mrree.gub.uy/mrree/home.htm>

³¹ Sanguinetti, Pablo; Iulia Traistaro and Christian Martincus "Economic Integration and Location of Manufacturing Activities: Evidence from Mercosur"

³² O'Keefe, Thomas Andrew "A Resurgent Mercosur: Confronting Economic Crises and Negotiating Trade Agreements", The North-South Agenda Papers.

³³ Peña, Félix "Globalization, Trade and Democracy, Integration and Democracy: The Experience of Mercosur" in "Economic Reform Today".

³⁴ The Brazilian - <http://www.thebrazilian.com/news.htm>.

³⁵ Доклад на МВНР.

силно се отрази на уругвайската икономика. В отговор, уругвайската страна преустанови участието си в постоянните заседания на Съвета на Общия пазар. Парагвай се обяви в подкрепа на Уругвай и също оттегли своята делегация, като постави условие, че нейните представители ще възобновят участието си само след като Бразилия и Уругвай постигнат договореност по въпроса. След като опитите на Бразилия да защити своите действия не постигнаха успех, правителството бе принудено да върне стария механизъм.

В този спор Бразилия открито бе обвинена, че прокламира политика на отворена икономика и в същото време затваря вратите си за стоки на най-близките си партньори, заедно с които работи за превръщане на целия континент на Южна Америка в единна, свободна зона за търговия.

Аржентина концентрира своето внимание в три точки от интеграционния процес в МЕРКОСУР.³⁶ Първо тя се стреми към развитие на вътрешна междуфирмена търговия с Бразилия, разчитайки на своите преимущества. Показателен пример за това е секторът автомобилостроене. На второ място Аржентина е в по-добра позиция да отреагира на промените и новите изисквания, резултат на динамиката на интеграционните процеси. И накрая, международният, регионален и геополитически интерес на Аржентина (заради своето историческо минало и своя международен авторитет) е спора за лидерство с Бразилия в МЕРКОСУР.

За разлика от бразилската икономическа система, която се характеризира с твърд протекционизъм, аржентинската икономика е отворена отдавна, защото страната е принудена да търси чуждестранни капитали за финансиране на своето развитие.³⁷

Аржентинската икономика е доста по-ограничена в обемно изражение и отраслово разнообразие, въпреки своите немалки достижения в редица водещи технологически производства и услуги (атомна енергетика, електроника, машиностроене, банкова система). Нейните основни структурни проблеми (високи производствени и търговски цени, голяма зависимост от външно финансиране, традиционно голям бюджетен дефицит, малък процент от БВП, който се осъществява по линия на износа и др.) налагат по-различни от бразилските акценти в икономическата политика. Големият процент на аграрния сектор в аржентинския износ (при това в няколко основни пера - говеждо месо, зърнени храни и отделни произведения на хранително-вкусовата и леката промишленост) задължават аржентинските правителства да търсят по-активно икономическо отваряне, без особен акцент върху интегралната подготовка за участие в по-широки интеграционни схеми и в международната търговия като цяло.

Финансово-икономическата криза в Аржентина и приетите мерки за излизане от нея усложниха от своя страна проблемите и единодействието на МЕРКОСУР.³⁸ Изтъни се връзката между реалните достижения на МЕРКОСУР и стратегическите визии за задълбочаване на интеграцията между неговите членове.

На тази основа се проявяват различията в подходите на отделните страни-членки както по отношение „задълбочаването“ на МЕРКОСУР, така и по въпросите на свободната търговия в по-широк мащаб.

ОВМТ и свободното движение на капитал и трудови ресурси между страните-членки превръщат МЕРКОСУР в съюз, който подобно на ЕС цели по-скоро обединяване на страните в региона, отколкото регионална изолация. За първите пет години блока постигна високо ниво на интеграция в рамките на района и с останалия свят. Той беше формиран от и представя управляващата класа в страните-членки, която дълго време е доминирана от Глобалният Север. Растящата сила на МЕРКОСУР е повече политическа, отколкото икономическа и в това стои надеждата за нейното влияние.

През юни 1991г. МЕРКОСУР подписва рамков договор със САЩ за поощряване на търговията и инвестициите в региона. Той предвижда отстраняване на пречките пред търговията и инвестициите в Америка, улесняване достъпа до технологии, защита на интелектуалната собственост, улесняване достъпа до пазари на стоки и услуги и т.н.³⁹

³⁶ Preusse, Heinz Gert “Mercosur-Another failed move towards regional integration” in “Economic Regionalism in the Americas”.

³⁷ Sanguinetti, Pablo y Marina Sallustro “El Mercosur y el sesgo regional de la política comercial aranceles y barreras no tarifarias”, Documentos de Trabajo.

³⁸ Analysis on Latin America - <http://www.venezuelanalysis.com/>.

³⁹ O’Keefe, Thomas Andrew “A Resurgent Mercosur: Confronting Economic Crises and Negotiating Trade Agreements”, The North-South Agenda Papers, O’Keefe, Thomas Andrew “The Central American Integration

След създаването Área de Libre Comercio de las Américas (ALCA/FTAA) / Зона за свободна търговия на двете Америки, (АЛКА) в Маями през декември 1994г. започва да се обсъжда и въпросът за външната ориентация на МЕРКОСУР. Това обаче не се приема еднозначно от всички членки на МЕРКОСУР. Например Бразилия счита, че присъединяване към НАФТА би означавало Латинска Америка да загуби възможността за автономна политика по отношение на чувствителните области на инвестициите, услугите и интелектуалната област.⁴⁰

Всяка страна-членка на МЕРКОСУР има индивидуални споразумения с останалите страни-членки на АЛАДИ - Аржентина, Боливия, Бразилия, Чили, Колумбия, Еквадор, Мексико, Парагвай, Перу, Уругвай, Венецуела, които са подложени на повторно обсъждане, за да се създаде единно споразумение на МЕРКОСУР с всяка една от тези страни. Тези споразумения трябва да се превърнат и в път за създаване на Зона за свободна търговия с Мексико и Панама.

Пет години след създаването си, по-точно от 29 ноември 1996г. МЕРКОСУР е готов да приеме за свои членове и други страни от АЛАДИ. На този етап обаче МЕРКОСУР отказва преговори с Мексико, след асоциирането му в НАФТА, затова дава предимство на страните от Андската общност.

МЕРКОСУР развива много активни международни връзки, намиращи израз в търговски преговори и консултации с различни икономически групировки и страни в целия свят. Без съмнение преференциите в това отношение са в полза на латиноамериканските икономически групировки и асоциации, в някои от които, като например АЛАДИ и АЛКА членуват страни от МЕРКОСУР.

Боливия е изказала желанието да стане член и вече участва в някои технически групи. През 1995г. тя подписва споразумение с МЕРКОСУР, което през декември 1999г. прераства в споразумение за свободна търговия. Боливия обаче не може да стане пълноправен член на блока, защото е член на Андската общност.

През 1996г. е подписано споразумение и с Чили, която имат статут на асоцииран член на МЕРКОСУР. То предвижда постепенното премахване на митата върху стоките-предмет на търговия между Чили и другите страни-членки на МЕРКОСУР за 10-годишен период, с изключение на малка група селскостопански стоки, които ще се премахнат за период от 15 до 18 години.⁴¹

Очаква се, че включването на тази страна с 16,3 милионно население⁴² и едни от най-високите икономически показатели в Южна Америка ще се отрази много благоприятно не само на престижа на МЕРКОСУР, но също и на неговото финансово укрепване.

Присъединяването на Чили означава в рамките на Западното полукълбо да се формира втори икономически полюс, със значим потенциал. Новата конфигурация на МЕРКОСУР ще стимулира сътрудничеството със страните от Пасифика. За реализацията на подобна идея, обаче, Чили и страните от МЕРКОСУР следва да преодолеят редица проблеми, сред които на първо място - различията в провежданата митническа политика.

Бразилия се надява да бъде значително облагодетелствана от приемането на Чили в организацията, главно поради специфичността на нейната експортна листа, изключваща до голяма степен конкуренцията между двете страни в областта на селскостопанските продукти.

МЕРКОСУР участва активно в преговорите, които се водят в момента в най-голямата икономическа групировка в континента АЛКА.

МЕРКОСУР вече е подписал Споразумение за намеренията за икономическа интеграция с Канада и с КАРИКОМ.

С оглед разнообразяването на своите търговски партньори МЕРКОСУР провежда периодични срещи с различни други икономически групировки от всички континенти, като Southern African Development Community (SADC) / Южноафриканската общност за развитие, (ЮАОР), European Free Trade Association, (EFTA) / Европейската асоциация за свободна търговия (ЕАСТ) от 2000г., Arab Maghreb Union / Арабски магрибски съюз, Association of

System (S.I.C.A.). At The Dawn Of A New Century: Will The Central American Isthmus Finally Be Able To Achieve Economic And Political Unity?" in Florida Journal of International Law

⁴⁰ O'Keefe, Thomas Andrew "Potential Conflict Areas In Any Future Negotiations Between Mercosur And The NAFTA To Create A Free Trade Area Of The Americas" in Arizona Journal of International and Comparative Law.

⁴¹ O'Keefe, Thomas Andrew "The Evolution Of Chilean Trade Policy In The Americas: From Lone Ranger To Team Players" in Florida Journal of International Law.

⁴² Данните са взети от <http://www.census.gov/cgi-bin/ipc/idbrank.pl>

Southeast Asian Nations, (ASEAN) / Асоциация на страните от Югоизточна Азия (АСЕАН), Australia-New Zealand Closer Economic Relations Trade Agreement, Black Sea Economic Cooperation, (BSEC) / Организацията за черноморско икономическо сътрудничество, (ОЧИС), както и с отделни страни, като Египет, Гвиана, Индия, Канада, Китай, Корея, Русия, Япония и др.

Същевременно следва да се отбележи, че Бразилия, като водеща страна в МЕРКОСУР и в целия регион не е особено ентузиазизирана от прекаленото ангажиране на групировката с далечни партньори, с които няма близка перспектива за активно сътрудничество. Засега нейният интерес се изчерпва главно с активизирането на икономическото сътрудничеството с регионалните групировки в латиноамериканския континент и с ЕС.

4. ВЕНЕЦУЕЛА – СПЕЦИФИЧЕН КАЗУС НА ИНТЕГРАЦИЯ

Новините от Срещата на високо равнище на президентите на МЕРКОСУР, която се състоя в град Кордоба, Аржентина на 21 и 22 юли 2006г., се центрираха върху речите на лидерите в този район. За някои тези речи съживяват латиноамериканските речи с похвати и език от миналото, а за други са една надежда за едно ново ръководство или за една нова форма на интеграция в района. Не е лесно да се намерят средни позиции.

Естетиката на риториката на президентите на МЕРКОСУР на Срещата на високо равнище в Кордоба, от една страна, носи спомени от миналото, докато техните политики на действие събуждат спомени, по-близки до неолибералните правителства, които ги предхождаха. Без съмнение има значителни промени на местна сцена, които отиват по-далече от МЕРКОСУР и се простират на целия континент.

Що се отнася до геоикономическите и геополитическите промени, се наблюдават различни факти, които представляват интерес. Влизането на Венецуела в МЕРКОСУР са нещо ново за каквито и да било прогнози относно Южна Америка. На 21-ви юли 2006г. Венецуела⁴³ формално стана петият член на МЕРКОСУР, правейки този договор третият по големина световен икономически блок и подсилвайки латиноамериканското обединение, което може по-добре да поддържа своята позиция в преговорите със САЩ и другите доминиращи северни нации. Търговската организация вече представлява 75% от БВП на Южна Америка и наброява около 250 млн. души.

Ползите от подписа на Венецуела са забележителни. Тя е осми по големина световен производител на петрол и пети по износ на суровината. Освен това венецуелската икономика отбелязва окуражителни показатели, които са привлекателни за останалите страни от региона. Икономиката ѝ отбелязва растеж от над 10% на БВП – най-високият в Латинска Америка.

Според протокола за присъединяването ѝ на Венецуела е даден срок до 2010г. да адаптира постепенно законодателството си към ОВМТ.

Аржентинският и бразилският пазар ще бъдат отворени за новата страна членка от 2010г., а по-нестабилните пазари на Уругвай и Парагвай съответно през 2013г. От своя страна Венецуела ще отвори пазара си за партньорите от МЕРКОСУР до 2012г.

Въпреки това правителството в Каракас се ангажира да освободи незабавно от митнически права серия продукти от Парагвай и Уругвай, за да признае „принципа на асиметрията“ между страните от блока.

Двете малки страни действително редовно се оплакват от липсата на солидарност от страна на Аржентина и Бразилия.

За Бразилия членството на Венецуела има реална стойност, като алтернатива за постигане на по-добър енергиен баланс и формирането на алтернативни пазари, докато за Аржентина то означава засилване на конкуренцията не само на пазара на горивата, но и на ред други продукти.

Според Уго Чавес *"МЕРКОСУР навлиза в нова фаза."* Той изтъква, че *"Латинска Америка има всичко необходимо, за да стане нова световна сила."* Чавес бе подкрепен от бразилския президент Лула да Силва и аржентинският президент Нестор Киршнер. В своите

⁴³ Malamud, Andrés and Philippe C. Schmitter "The experience of European integration and the potential for integration in South America", Flôres, Renato and Masakazu Watanuki "Integration options for Mercosur. A quantitative analysis by the AMIDA model" и Gari, Gabriel "In search of a strategy for the liberalization of trade services in Mercosur", paper for the Fourth Annual Conference of the Euro-Latin Study Network on Integration and Trade

коментари, Чавес изрази надеждата, че с включването на неговата страна и евентуално на други нации по-късно, МЕРКОСУР ще направи нови стъпки в посока на „наблягане на социалните грижи“ и ще започне процес на откъсване от „старите елитарни корпоративни модели“, които поставят приходите преди нуждите на хората.

Уго Чавес решава да се оттегли от Андската общност през първото тримесечие на 2006г., заради подписаните от Перу и Колумбия споразумения за свободна търговия със САЩ. За това той поиска влизането в МЕРКОСУР.⁴⁴

Решението на едно правителство доведе съседните страни до необходимостта от премисляне на собствени им модели или стратегии за интеграция. Това увеличава относителната власт на Венецуела. Влиянието ѝ не се изразява само в политическата риторика, която преобладава в района, а също така и в местните дискусии, по-точно казано дискусия за енергийния модел, инфраструктурата, местните инвестиции и т.н.

МЕРКОСУР влиза в един етап, където едноличното на новия член се среща с двустранността на големите членове. Би трябвало да се види мястото на големите членове, що се отнася до политическите решения на МЕРКОСУР.

Има два възможни сценария:⁴⁵

- Триъгълник между Аржентина, Бразилия и Венецуела: Накъде ще поеме МЕРКОСУР при този сценарий? Каква ще бъде тежестта на икономическата сила на Венецуела?

- Двустранен сценарий Аржентина-Бразилия, подсилен от точно определени отношения с новия член и малки отстъпки на по-малките членове.

Изглежда, че най-възможният сценарий е на триъгълник, тъй като двете исторически сили са свързали своите икономически задължения с Венецуела, както за плащането на външния дълг на МВФ със средства произхождащи от Венецуела, така и за други поети задължения. Отстъпките за по-малките членове ще зависят от политическото желание на триъгълника Аржентина-Бразилия-Венецуела и от способността както на Парагвай, така и на Уругвай, да правят предложения.

Един възможен вариант на този сценарий е възможността Боливия да реши да стане в близко бъдеще пълноправен член на МЕРКОСУР. Влизането на Боливия би могло да засили оста Уругвай-Парагвай-Боливия вътре в МЕРКОСУР. Този сценарий предполага също така един втори удар по Андската общност и намаляване на найната роля като възможен интегратор на континента. Известно е, че старата теория за солидарност между управляващите вече не е достатъчна за напредъка и връщането назад в процеса на интеграция на Южна Америка. Вече не са достатъчни изявленията на политическите течения на поредното правителство, нито речите за движение наляво на Южна Америка.

И така влизането на Венецуела променя съотношенията на власт вътре в блока, както и с трети фактори и това може би е най-важната политическа новина от срещата в Кордоба. След осем години на криза в МЕРКОСУР за първи път се прави разширение и ролята на Венецуела в района и в останалата част на света дава един нов динамизъм на блока. Остава да видим до какво се свежда този нов сценарий.

В Кордоба се прие решението за създаване на Обсерватория за демокрация на МЕРКОСУР, организъм, който ще извършва работа, свързана с изборите в района.

Също така има напредък, що се отнася до Парламента на МЕРКОСУР. Много политически наблюдатели смятат, че това е една погрешна стъпка, тъй като не е приоритет на блока. Но в кратък срок Парламентът на МЕРКОСУР ще заздравя обвързането на парламентаристите при взимане на решения за региона.

В областта на социалното има нови неща, между които изпъкват следните: създаването на едно ново пространство на граждански институции (Сме МЕРКОСУР), като орган, действащ по време на Срещата.

Стратегията да се създадат работни места за МЕРКОСУР, която бе приета в Кордоба, се базира на всички задължения и принципи на Международната организация на труда, (МОТ) и задължава страните-членки да изработят планове за създаване на работа, имайки предвид регионалните различия и защитавайки приоритетните цели, в съгласие с регионалните директиви, които се приемат като стратегия и в една обща форма.

⁴⁴ O'Keefe, Thomas Andrew "Potential Conflict Areas In Any Future Negotiations Between Mercosur And The NAFTA To Create A Free Trade Area Of The Americas" in Arizona Journal of International and Comparative Law.

⁴⁵ Доклад на МВНР.

Създаде се една група на високо ниво, която да изработи предложение и дизайн за създаване на Институт за квалификация на държавни служители от страните на МЕРКОСУР, който ще се базира на работата на Център за формиране за регионална интеграция. Тази група се създава в отговор на констатираното, че решенията на ниво на МЕРКОСУР се взимат от държавни служители от пет държави, тъй като няма пространство за общи решения и в много случаи има дълбоко непознаване относно теми на интеграцията и специфични аспекти на търговията в отделните страни. Групата трябва да изработи и предложение за изграждане на Социалния институт на МЕРКОСУР,⁴⁶ предполага се, че той ще бъде едно пространство за координация на социалните политики на региона.⁴⁷

Също така се създаде Съюз, специализиран за младежта в МЕРКОСУР. Това е едно пространство, което събира младежки организации и национални авторитети, свързани с темата и структурата в национални секции за всяка страна, член на блока и един конгрес, който е едно истинско регионално пространство. Създаването на този съюз бе предложено на Срещата на високо равнище през 2003г., но получи форма в Кордоба.

Относно темите за търговска интеграция имаше различни значителни постижения в Кордоба. Бе създадена група, която да редактира Митническия кодекс на МЕРКОСУР. Приемането на единен Митнически кодекс на МЕРКОСУР е значителна част от въпроса за интеграцията.

Прие се създаването на Банка за развитие, предложение, направено от Аржентина, представено на Заседание на Министрите на икономиката и Президентите на централни банки, за да се финансират проекти за инфраструктура и да се затвърди една финансова стратегия за региона. Има предложения да се приеме като основа акумулираното от Националната банка за икономическо и социално развитие на Бразилия и на Банката за инвестиции и външна търговия на Аржентина. Не е ясно какви ще бъдат взаимоотношенията с Андската корпорация за насърчаване, която от повече от тридесет години е играла роля на банка за регионално развитие.

На Срещата на високо равнище в Кордоба, държавниците изразиха своята поддръжка на кандидатурата на Венецуела като непостоянен член на Съвета за сигурност на ООН за периода 2007-2008г.⁴⁸

Друга тема, която се прие е, че петте държави-членки на МЕРКОСУР ще преговарят заедно със Световната банка и Международния валутен фонд. Въпреки, че трудностите за задълбочаване на МЕРКОСУР продължават да съществуват и недостатъците и асиметрията няма да се разрешат в близко бъдеще, в Кордоба имаше показателни стъпки по-далече от въпросът за разширяване на блока и неговото задълбочаване на политически, социални, икономически и финансови теми.

В развиващите се интеграционни процеси в Западното полукълбо МЕРКОСУР се разглежда като една от най-значимите икономически групировки. Въпреки кризисните ситуации в икономиките на някои от страните-членки МЕРКОСУР се превръща във важен фактор на световния пазар и международните икономически отношения.

С всеки изминал ден темпото на събитията се забързва. През последния месец на 2006г., южноамериканският търговско-икономически блок МЕРКОСУР продължи разговорите около обединяването на държавите от континента по време на среща в Бразилия. Тогава президентът Лула положи началото на новоучредения Парламент на блока.

Страните от Латинска Америка като Аржентина, Боливия Венецуела, Еквадор и Бразилия са се споразумели за създаването на „Южната банка“ (на исп. език - Banco del Sur). Според венецуелски дипломати международните финансови институции „ограбват“ латиноамериканските страни и Южната банка е силна алтернатива за държавите на континента. Резервите, които латиноамериканските страни могат да отделят за Южната банка за финансиране на програми за развитие, достигат 200 млрд. долара, смятат авторите на проекта.

През пролетта на 2007г. Чавес обяви, че страната му излиза от МФВ и Световната банка, тъй като според него двете институции са увеличили бедността, особено в Латинска Америка, заради наложените ограничения вследствие на взетите заеми през 80-те и 90-те години на миналия век.⁴⁹

⁴⁶ Mercosur - <http://www.mercosur.org/>

⁴⁷ MercoPress independante News Agency - <http://www.mercopress.com/home.do>

⁴⁸ Пак там.

⁴⁹ Latin American Network Information Center - <http://lanic.utexas.edu/>.

ЧАСТ III - МЕЖДУНАРОДНИ ОТНОШЕНИЯ НА МЕРКОСУР

1. ВЗАИМООТНОШЕНИЯТА МЕЖДУ МЕРКОСУР И ЕС

От 70-те години със страните от Латинска Америка съществуват засилени договорни отношения, които първоначално са залегнали в споразуменията на Европейската общност за непреференциални търговски отношения. В резултат на това контактите в рамките на политиката за развитие, търговската политика и политиката за сътрудничество се разширяват и към други области. Наред с разширяване на сътрудничеството през 90-те години договорните задължения се обвързват със зачитането на демокрацията и човешките права под формата на клаузи за демокрацията (политика за човешки права). Наред с това през 80-те години със страните от Латинска Америка се осъществява по-оживен политически диалог, който започва през 1984г. с процеса "Сан Хосе" (с Никарагуа, Салвадор, Хондурас, Гватемала, Коста Рика, както и с Мексико, Венецуела, Колумбия и Панама като членки на групата "Контадора"⁵⁰). От тези дейности се зараждат контактите с Групата от Рио⁵¹ или Групата на осемте, които от 1990г. биват развивани с почти всички държави от Латинска Америка в годишните срещи на министрите. През 90-те години политиката на Европейския съюз към Латинска Америка постепенно се диференцира. Съществен стимул за това трябва да се търси в отново укрепналите регионални процеси на интеграция и сътрудничество на континента, които намират израз в образите на НАФТА, МЕРКОСУР и Андската общност.

Първата среща на върха между държавните и правителствените ръководители на страните от Европейския съюз, Латинска Америка и Карибския басейн през юни 1999г. в Рио де Жанейро изтласква на преден план концепцията за "стратегическо партньорство" между двата региона и поставя в перспектива засилено сътрудничество по международни въпроси и проблемите, засягащи двата региона. При това бяха идентифицирани три големи полета, в които трябва да бъдат разположени акцентите на действията в сътрудничеството между двата региона: политическата сфера, икономическия и търговско-политическия сектор, както и отделни полета за действие като култура, образование и наука.

През последните години са засилени контактите и сътрудничеството между МЕРКОСУР и Европейския съюз.⁵² На 15 декември 1995г. в Мадрид бе подписан Рамков междурегионален договор за сътрудничество между Европейската общност и нейните страни-членки, от една страна и МЕРКОСУР и неговите страни-членки, от друга.

ЕС е най-важният търговски партньор на страните от МЕРКОСУР и води класацията на чуждите инвеститори в латиноамериканските страни-членки.⁵³ В известна степен на това споразумение се гледа като на балансиращо влияние на САЩ в Зона за свободна търговия на двете Америки.

На 11 юни 1996г. в Брюксел е проведено първото заседание на Смесената комисия ЕС – МЕРКОСУР⁵⁴, на което е взето решение за формиране на 3 съвместни работни групи: по капиталовите вложения, индустриалното производство и технологиите, по въпросите на услугите и по либерализацията на търговията.

⁵⁰ Групата "Контадора" е инициатива, стартирана в началото на 1980 г. от министрите на външните работи на Колумбия, Мексико, Панама и Венецуела да се справи с военните конфликти в Ел Салвадор, Никарагуа и Гватемала, по едноименния мексикански курорт, място на проведената среща.

⁵¹ Групата от Рио е наследник на групата "Контадора". По своя характер и цели Групата от Рио представлява механизъм за политически консултации и координиране решенията на правителствено ниво по общите проблеми на участващите в нея латиноамерикански страни и на района като цяло.

⁵² Cristini, Marcela "Mercosur. Europäische Union. Grundlagen und Perspektiven der Verhandlungen", Europa América Latina: Analysen und Berichte, de la Balze, Felipe A.M. "Ebenbürtige Partner - Der Mercosur, die Europäische Union und die USA" aus Internationale Politik, Laborde, David and Maria Priscila Ramos "Will regionalism survive multilateralism? The EU-Mercosur example" from Fourth Annual Conference of the Euro-Latin Study Network on the Integration and Trade, Mainhold, Günter "Die südamerikanische Staatengemeinschaft. Ein neuer Partner für die EU in Lateinamerika?", Stiftung Wissenschaft und Politik Aktuell.

⁵³ Malamud, Andrés and Philippe C. Schmitter "The experience of European integration and the potential for integration in South America".

⁵⁴ Създадена на основата на Рамковия договор за сътрудничество между ЕС и МЕРКОСУР.

На следващите заседания на Смесената комисия е постигнат определен прогрес по първите две теми, като по третата - за либерализацията на търговията, се очакваше да се стигне до споразумение за търговска либерализация в периода 2003-2005г., без все още да се говори от страна на ЕС за прерастването му в Споразумение за свободна търговия.

Предвиждането на динамиката на икономическите отношения между ЕС и МЕРКОСУР е те да се усилят през това десетилетие в най-интензивните си сектори на стокообмена и на икономическите отношения между двете организации.

На срещата на държавните и правителствени глави на страните от Латинска Америка и ЕС в края на месец юни 1999г. в Рио де Жанейро беше постигнато първото междурегионално икономическо споразумение между двете икономически групировки. В приетото съвместно Комюнике държавните и правителствени ръководители на страните от МЕРКОСУР и Европейския съюз изразяват своята воля *"да започнат преговори за прогресивно и реципрочно двустранно либерализиране на търговията между тях във всички сектори, в съответствие с правилата на СТО."* Беше решено учредяването на специален орган - Съвет за сътрудничество, който да определи структурата, методологията, и календара на преговорите, които ще протекат в две фази. Първата, която определи институционните и нормативни основи на Споразумението, продължи до месец юли 2002г. Втората, която започва на тази дата ще трябва да реши основните въпроси свързани с достъпа до пазарите на двете групировки.

В случай, че преговорите за пълното премахване на митническите тарифи доведат до Споразумение за свободна търговия, би следвало да се очаква едно растящо участие на производствените стоки в общия износ на МЕРКОСУР в ЕС и едно по-голямо положително салдо за ЕС в търговията си с Южния конус, поне в началната фаза на либерализацията.

Притокът от помощи, капитали и търговските потоци от ЕС към Латинска Америка непрекъснато се увеличава. ЕС е един от най-големите инвеститори в региона.

Въпреки това, главно поради аграрната политика, провеждана от ЕС, продажбата на латиноамерикански селскостопански стоки като месо, тестени изделия, вино и млечни продукти, е затруднено. Европейските селскостопански производители се ползват с тарифни облекчения и експортни субсидии и в голяма степен нарастването на търговията се дължи предимно на либерализацията в Латинска Америка, която е в полза по-скоро на европейските износители.

Вече се очертаха големи трудности в това отношение главно поради силната протекционистка политика от страна на ЕС върху производството и износа на селскостопанска продукция.⁵⁵ Всичко това спъва процеса на преговори между МЕРКОСУР и ЕС.

Представителите на страните от МЕРКОСУР и ЕС подновиха преговорите за постигане на споразумение за свободна търговия между двата блока, след като през септември 2004г. страните не успяха да постигнат споразумение, заради различните виждания за търговията със селскостопански продукти. Латиноамериканските страни искат Европа да отвори пазарите си за селскостопански стоки. ЕС от своя страна желае по-голям достъп на европейските промишлени стоки до пазара на МЕРКОСУР. Сред исканията на МЕРКОСУР са и по-либерални правила за достъпа до трудовия пазар на ЕС за висококвалифицирани специалисти.

Дискусиите продължават и до днес с цел да бъде постигната договореност.

Но Латиноамериканските страни все още настояват ЕС да се откаже от субсидирането на селското стопанство и да облекчи вноса на латиноамерикански селскостопански произведения. Това е една от главните пречки за разширяване на икономическите отношения между двата региона. Аграрният сектор е и една от икономическите сфери в световната икономика, където напрежението между развити и развиващи се страни е силно. Той спъва и работата на СТО.

2. АЛКА - ИНСТРУМЕНТА НА САЩ СРЕЩУ МЕРКОСУР

От 31 август до 1 септември 2000г. се проведе I-вата среща върха на държавните ръководители на държавите от Южна Америка. Председателите на Бразилия, Колумбия, Аржентина, Боливия, Чили, Еквадор, Гвиана, Парагвай, Перу, Суринам, Уругвай и Венецуела, заседаващи в Бразилия, подписаха на комюникето от Бразилия, с което изразиха

⁵⁵ Доклад на МВНР.

съгласието си за засилване на международното сътрудничество, с цел изграждане на обща визия, и по този начин създаване на решения по основните области от взаимен интерес в регионален и глобален сценарий.

Като основна цел на срещата бе определено постигането на споразумение за свободна търговия между МЕРКОСУР и Андската общност като *"гръбнак на Общото южноамериканско търговско-икономическо пространство"*. Идеята беше да се укрепи капацитета на Южна Америка за преговори в интеграционния процес по АЛКА.

Преговорите на министерската среща в Буенос Айрес 6-7 април 2001г. доведоха до намаляване на някои различия по основни въпроси и достигане на компромисни решения по някои от тях. Други бяха обсъдени по време на Срещата на върха в Квебек, а трети - оставени за същинските преговори.

Договорено бе всички елементи на преговорите по АЛКА да бъдат формализирани най-късно до месец януари 2005г., а договорът - да влезе в сила най-късно до 31 декември 2005г. Парламентите трябваше да ратифицират АЛКА в периода между месец януари и 31 декември 2005г. Преди 1 април 2002г. трябваше да са готови методологическите подходи по въпросите на свободния достъп до пазарите (търговия, услуги, инвестиции и държавни поръчки), а конкретните преговори по либерализацията на всеки продукт или сектор да започнат от 15 май 2002 г.

Позицията на Аржентина формално е определена - преговаряне условията на АЛКА от позициите на МЕРКОСУР като цяло.

Навлизането в същинските преговори за АЛКА поставят на нови изпитания интеграционната лоялност в МЕРКОСУР. Засега според позицията на Аржентина е добре отварянето на нови привлекателни пазари. Опцията за либерализиране на континенталната търговия в лицето на АЛКА не отслабва сама по себе си МЕРКОСУР. МЕРКОСУР е стратегически ангажимент, съдържа възможност за силни позиции по преговорите за АЛКА и се нуждае от "задълбочаване". Най-добрата защита срещу отрицателните аспекти на глобализацията е регионалната и субрегионална интеграция.

Подходът на Бразилия е съдържаност и участие в преговорите за АЛКА от общи блокови (МЕРКОСУР) позиции, а по възможност и от общи южноамерикански позиции.

Очевидно е, че дилемата МЕРКОСУР или АЛКА⁵⁶ не отговаря на интересите на Аржентина, както между впрочем в крайна сметка и на Бразилия. Тази дилема дължи своето съществуване по-скоро като опит за натиск по време на междуамериканските преговори за АЛКА, отколкото като израз на реални противоречия и интереси. Но за да изпълнява и тази си вторична функция МЕРКОСУР се нуждае от ново импулсиране и изпълване с повече съдържание, отговарящо на неговото наименование.

Тази алтернатива все още съществува, тъй като в много страни от Латинска Америка се дискутира вземането на решението между МЕРКОСУР и АЛКА, за да се вземе това решение, трябва да се има предвид, че приемането на една схема на интеграция има аспекти не само национални и политически. Тук влиза за преценка продуктивната структура, която би била резултат от присъединяването към АЛБА или към МЕРКОСУР.⁵⁷

АЛКА налага на латиноамериканските страни, които го приемат, да се откажат от своята индустриализация: с тарифи нула, северноамериканските промишлени стоки ще изместят на южноамериканските пазари националните продукти, ще се задържат само тези дейности, които са от интерес за мултинационалните фирми. Освен това слаборазвитите страни ще трябва да приемат закони за патентите, да гарантират външните инвестиции, да изстрадат субсидиите на износа и протекционизма на развитите страни, да отворят сектора за обслужване и други мерки, свързани с това.

В замяна на това, МЕРКОСУР е алтернатива за индустриализация на южноамериканските страни. На първо място няма неспасяемите ограничения на АЛКА и на второ място главните пазари за износ на промишлени стоки са останалите страни от тази част на земното кълбо. От тук произлиза, че решението АЛКА или МЕРКОСУР не означава само една алтернатива за външна търговия, а е една степен за индустриално развитие, но един процес от този вид изисква решения до дъно и за това е необходимо време.

Преди всичко трябва да се направи разграничение между геополитическа принадлежност и чиста търговия. При едно крайно опростяване може да се потвърди, че

⁵⁶ Доклад на МВНР и О'Keefe, Thomas Andrew "Potential Conflict Areas In Any Future Negotiations Between Mercosur And The NAFTA To Create A Free Trade Area Of The Americas" in Arizona Journal of International and Comparative Law.

⁵⁷ Пак там.

досега МЕРКОСУР представлява една интеграция на мултинационални фирми, които си поделят пазарите на Бразилия и на Аржентина, най-големите спорове са относно автомобилното производство, обувките и билетите и са между двете най-големи страни членки, игнорирайки по-малките.

За в бъдеще ще трябва да се определи дали приоритета на интеграцията ще бъде насочен към търговията или към политиката. Не става въпрос за включващи алтернативи, а да се ограничи налагащия характер на търговския аспект. Би трябвало да се изтъкнат въпроси като институционализацията на интеграцията, изграждането на една физическа инфраструктура, създаването на мултинационални фирми на МЕРКОСУР (държавни и частни), интеграция в областта на културата и просветата, съвместните начинания в най-различни полета на действие, като например медиите.

Агентите на интеграцията са държавите и обществеността. В икономическите и търговски среди са индустриалците и работниците, в културните - университетите и интелектуалците, в политиката - народът на елитните среди, в медиите, дават съдържание и ръководят печатните органи, радиото, телевизията, книгите и така нататък в многобройните изяви на интеграцията.⁵⁸

Може да се направи изводът, че такива мащабни регионални инициативи и реалности като АЛКА и МЕРКОСУР представляват за другите регионални интеграционни механизми като ЕС например, както и за техните страни-членки и кандидати за членство, несъмнен интерес, който ще придобива все по-конкретен смисъл и прагматика.

По време на II-та Среца на държавите от Южна Америка в Гуаякил (Еквадор, юли 2002), започна дискусиата за съгласуване на позициите на южноамериканските държави и изработването на единна стратегическа линия на поведение на развиващите се държави в отношенията Север - Юг. На срещата се акцентира върху развитието на физическата инфраструктура за континентална интеграция. Транспортът, телекомуникациите и енергетиката бяха определени като ключови елементи за изграждането на регионалната инфраструктура на Южна Америка.

На 18 октомври 2004г. на III-та среща на върха на държавните ръководители на страните от Латинска Америка, в перуанския град Куско⁵⁹ бе подписано споразумение за подобряване на политическото и икономическото сътрудничество в Южна Америка. С така наречената Декларация от Куско участващите лидери обявяват своето одобрение за формиране на Unión de Naciones Suramericanas (UNASUR) / Южноамериканска общност на нациите (УНАСУР).

Споразумението за свободна търговия между страните от Андската общност и МЕРКОСУР е направено официално на 18-ти октомври 2004 година, по инициатива на Бразилия.

Основата на Южноамериканската общност на нациите са двата действащи блока, като се присъединяват и отделни държави - Чили, Гвиана и Суринам. Единствено Френска Гвиана, Фолклендските острови, Южна Джорджия и Южни Сандвичеви острови не се присъединиха към инициативата.

Обединявайки усилията си, по примера на Европейския съюз⁶⁰, дванадесетте страни тласкат региона към по-голяма тежест в международните отношения и вдъхнат живот в настоящите и вътрешнорегионална търговия. По този начин се създава пазар за 361 млн. души и УНАСУР става трети в света след ЕС и НАФТА.

Перуанският президент Алехандро Толедо Манрике изрази своето мнение с думите: *"Най-после ние сме една държава с 360 милиона жители, а един ден ще имаме единна валута, единен паспорт и един парламент"*.

В Куско не бяха обсъждани само дългосрочни планове, а бяха договорени 31 инфраструктурни проекта на стойност 5 милиарда долара, които трябва да улеснят обвързването на националните икономики.

При наличието на такава картина в МЕРКОСУР се активизираха процесите и преговорите за подписване на АЛКА⁶¹ с оглед създаването в средносрочен период на зона на свободна търговия от Аляска до Огнена земя.

⁵⁸ Доклад на МВНР.

⁵⁹ виж MercoPress (2004-11-10): S. American Community Comes to Light December 9.

⁶⁰ Както лидерите заявяват в множество интервюта.

⁶¹ Доклад на МВНР.

Няколко справочни данни: идеята за АЛКА датира от президентството на Джордж Буш-баща (през юни 1990г), с крайна цел постигане на Общоамериканска зона за свободна търговия до 2000г.

Реално идеята влиза в междуамериканските отношения по време на Срещата на най-високо равнище на всички американски държави (без Куба), свикана по инициатива на президента Бил Клинтън през 1994г. в Маями. По време на Уругвайският кръг⁶² от преговори на "Общото споразумение за митата и търговията" (ГАТТ) тя е преименувана на Зона за свободна търговия на двете Америки, (АЛКА). На тази първа среща на върха е взето решение през 1998г. да започне преговорният процес по АЛКА, което действително става по време на Втората междуамериканска среща на най-високо равнище в Сантяго, Чили (1998г.) когато се създават 12 работни маси за канализиране на преговорите.

Преговорният процес по АЛКА след това вървеше трудно поради редица комплексни причини - сравнително по-голяма ангажираност на администрацията на демократите със световната проблематика и с развитието на върховите технологии; голямата разлика в мащабите и качеството на икономиката на САЩ и Канада, от една страна, и икономиките на латиноамериканските държави, от друга; очакванията как ще потръгне първо Северноамерикански договор за свободна търговия; неуспехът на Бил Клинтън да осигури от Конгреса пълномощия да води преговорите по АЛКА по процедурата "fast track"; пасивността, а на моменти и обструкционизма от страна на Бразилия, съпътствувана с нейната активност по либерализацията в Южна Америка и т.н. По всичко изглежда обаче, че републиканската администрация на Джордж Буш не само предизборно е акцентирала върху АЛКА, но и работи за ускоряване на процеса. Активния континентален подход на правителството на Буш очевидно е част от една обща стратегия, в която ще се търси още по-добре действащо интегриране между "старата" и "новата" икономики в САЩ; сравнително по-слабо ангажиране със световната проблематика и в различни точки на планетата; един по-активен отговор на процесите на разширяване на ЕС към Централна, Източна Европа и др.

В подкрепа на администрацията действат редица обективни фактори: конкуренцията с разширяваща се и интегрираща се Европа; тежестта на испано-езичното население на САЩ, надминаващо вече по численост афроамериканците; задоволството на голямата част от американските; нарастващият интерес към задълбочаване на отношенията с латиноамериканските страни и т.н. Основните акценти на позициите на САЩ по АЛКА се споделят от Канада, докато Мексико се опитва да използва по-тесните си културно-исторически връзки с останалата част от Латинска Америка от позициите на страна-членка на НАФТА⁶³.

Активното ангажиране на САЩ с междуамериканските отношения и особено с преговорите за свободна търговия започна още в края на президентството на Бил Клинтън с възобновяване на преговорите за подписване на договор за свободна търговия на двустранна основа с Чили. Този подход развълнува духовете в МЕРКОСУР, които под лидерството на Бразилия настояваха за обединяване усилията на Южна Америка с цел постигането на по-силни позиции в преговорите със САЩ, а и с НАФТА като цяло. През 2000г. по инициатива на Бразилия МЕРКОСУР и Андската общност решиха да проведат преговори за изграждане на едно „общо южноамериканско търговско-икономическо пространство“, подписвайки съответен договор най-късно, до 2002г.; - за сравнение Американската среща на върха в Сантяго договори по принцип преговорите по АЛКА да приключат през 2005г. Както можеше да се предположи, активизирането на САЩ по АЛКА намали съществено амбициите на южноамериканските страни към обединяване преди АЛКА.

Президентът Буш предложи ускоряване на преговорите за АЛКА и евентуалното му подписване през 2003г., което бе подкрепено от Канада и Чили. От другата страна обаче застана Бразилия, която категорично отказваше ускоряване на преговорите преди договорената по принцип дата - през 2005г. Чрез своя външен министър Селсо Лафер Бразилия даже официално заяви, че участието си в АЛКА вижда като една опция, а не като съдба. Бразилия вложи всички възможни усилия да убеди партньорите си в МЕРКОСУР да подкрепят тази позиция: въпреки че Аржентина официално бе обявила желанието и

⁶² Последният раунд на ГАТТ, познат като "Уругвайски кръг", протича рекордните 8 години, от 1986 до 1994г. и води до създаването на Световната търговска организация (СТО). СТО е основана на 1 януари 1995г.

⁶³ O'Keefe, Thomas Andrew "Potential Conflict Areas In Any Future Negotiations Between Mercosur And The NAFTA To Create A Free Trade Area Of The Americas" in Arizona Journal of International and Comparative Law.

готовността си да работи за подписване на АЛКА през 2004 г., тя в крайна сметка възприе частично бразилската позиция, че не датата, а същността на преговорите е важна. От своя страна, Уругвай нееднократно демонстрираше готовност да съдейства за ускоряването на АЛКА, приемайки дори, че при блокиране на процеса, той може да отиде на двустранни преговори със САЩ. По този начин календарът на преговорите за АЛКА навлезе бурно в проблематиката на МЕРКОСУР.

За САЩ, например, по-кратък срок на преговорите означаваше да се възползват от сегашната готовност на редица латиноамерикански страни „да преглътнат“ част от темите акценти за САЩ, да се предотврати излизането на Южна Америка като обединени позиции по АЛКА, „да се навакса изоставането от Европа“ в интеграцията по хоризонтала и т.н. С други думи от решаването на въпроса може да се получат предимства по същество.

3. АЛБА – ОТГОВОРА НА СЕВЕРНОАМЕРИКАНСКОТО ВЛИЯНИЕ

Преговорите за АЛКА на практика забуксуваха на срещата на върха на Двете Америки на 4 и 5 ноември 2005г. в аржентинския курорт Мар дел Плата.

Четирите тогава държави от МЕРКОСУР - Бразилия, Аржентина, Уругвай и Парагвай, плюс Венецуела, отрекоха северноамериканската идея зона за свободна търговия. АЛКА получи остри критики и бе отхвърлена от повечето латиноамерикански страни на срещата в Мар дел Плата.

Уго Чавес произнесе часове преди срещата на върха емоционална реч пред въодушевена 50-хилядна публика на стадиона в Мар дел Плата. В нея той каза: „... *Ние днес сме се събрали тук да погребем тържествено налагания от САЩ проект за Общоамериканска зона за свободна търговия. ... Нашата... задача се състои в това да създадем една нова епоха, една нова история ... за народите на Америка, изградена върху равенство, върху справедливост и мир. Само заедно можем да постигнем целта, да погребем капитализма и да построим Новия социализъм на XXI век. Това е новият исторически проект... Капитализмът не дава модел за устойчиво развитие. За XXI век ни е необходим Нов социализъм. Нека да сме радикално революционни, радикално хуманни, радикално патриотични...! Да сме радикално задължени към нашите народи и към нашата велика родина!... Дошло е време да извоюваме истинската независимост на народите на Америка! ...*”

Президентът на Аржентина Нестор Киршнер заяви при откриването на срещата на върха, че АЛКА няма да донесе полза за интеграцията в региона и няма да е изгодна за всички страни, че САЩ носят цялата „неотменима и непростима“ вина за политиките, довели до бедност и социална трагедия в Латинска Америка. И специално спомена връзката между Вашингтон и унищожителната политика на Международния валутен фонд. В отговор Буш не напусна форума, а похвали Киршнер за постиженията на аржентинската икономика.

Венецуела предложи като алтернатива на АЛКА създаването, на основата на икономическия съюз на Южна Америка МЕРКОСУР, на нов общ латиноамерикански съюз Alternativa Bolivariana para América Latina y el Caribe (ALBA - в буквален превод на български език - ЗОРА) / Боливарска алтернатива за Латинска Америка и Карибите (АЛБА) с подчертан социален характер и главна цел - борба с бедността.

Зад позицията на САЩ, единното търговско пространство да се простира от Аляска до Огнена земя, застанаха само Мексико и Чили. Страните от МЕРКОСУР са против, тъй като смятат, че АЛКА няма да отговаря на техните интереси.

Типично в неговия стил, Чавес обобщи резултата кратко и ясно: „*Зоната за свободна търговия е мъртва и я погребваме тук*”.

Джордж Буш се опита да използва по-мека дипломация на американската среща на върха в Мар дел Плата. Опитът му се оказа пълен провал.

Латиноамериканският континент е обхванат от лавинообразен процес на олевяване или ясно и категорично ориентиране към националните интереси и отърсване от оковите на Вашингтон. След като над 95 % от страните-членки на ООН гласуваха за отмяна на наложената от Вашингтон блокада на Куба.⁶⁴

„*САЩ затъват в Близкия изток и губят Латинска Америка*“. „*Западното полукуълбо отхвърля западната демокрация*“. Уводните статии на световните издания коментират

⁶⁴ Latinamerica Press - <http://www.lapress.org/>.

безпокойството на президентската администрация на САЩ, която с тревога наблюдава смяната на политическия курс на водещите страни от Латинска Америка.

Управляващите кръгове във Вашингтон са силно обезпокоени от случващото се. „Представителите на администрацията отбелязват, че в последно време в тази част на света рязко е нараснала подкрепата на социалистите и авторитарните политици от страна на населението“ – пише „Вашингтон Таймс“ в статия под заглавие – „Латинска Америка прави ляв завой“.

Ръководители със социалистически идеи управляват вече в Аржентина, Бразилия, Уругвай, Венецуела, Мексико, Чили и Боливия. При това президентите на тези държави са избрани демократично, за разлика от досегашната практика на военни преврати, с които САЩ поставяха и сваляха латиноамерикански диктатори. Повечето коментатори определят сегашния курс на новите южноамерикански лидери като левичарски, но той печели подкрепата на коренното население.

Разрастването на т.нар. ляв фронт е последица най-вече на крайната непопулярност на концепцията за неолиберализма, която е в основата на глобализацията. Новият курс има широката подкрепа на болшинството от населението на този регион.

Новите лидери с концепциите им за самостоятелно развитие са алтернативата на тоталната бедност, социалната незащитеност, диктатурата на "военните демокрации" и наложения отвън неолиберализъм. Те печелят подкрепа с национално ориентирания си курс.

Начело на общия фронт срещу политиката на САЩ е Уго Чавес⁶⁵. От колоритен президент, непредсказуем и доста екстравагантен за държавен ръководител, Чавес се превърна в любимец на медиите с нетрадиционните си хрумвания и цветисти критики по адрес на Буш.

След като стана президент през 1999 г., този бивш военен метежник пое контрола над държавната нефтена компания на Венецуела. Нейните доходи бяха насочени към строителството на болници и училища, осъществяване на аграрна реформа, ликвидиране на неграмотността и прочее социални програми, което способства за широката популярност на новия лидер сред бедните слоеве на населението. Опирайки се на тази поддръжка, Чавес пристъпи към национализация на предприятия в различни отрасли на промишлеността. Използвайки благоприятната конюнктура на световния пазар на енергоносители, а също и зависимостта на САЩ от доставката на венецуелски нефт, той разви активна външна политика. За броени години Венецуела се превърна в авторитетен регионален лидер и фактически оглави глобалното движение против неолибералния курс. Рязката критика на империалистическата политика на САЩ и на подконтролните ѝ структури, МВФ и Международната търговска организация, опитите да създаде нов полюс на влияние, алтернативен на хегемонията на Вашингтон, предизвикаха дълбока конфронтация със северноамериканското правителство. Тя се изрази в цяла серия от опити за отстраняване на Чавес, които претърпяха пълен крах вследствие на широката подкрепа на неговите инициативи както в страната, така и в целия свят.

Отношенията между САЩ и Каракас стават все по-обтегнати и заради близките връзки на Венецуела с Куба и Иран и яростната съпротива на Чавес срещу американската инвазия в Ирак. Губейки контрола над стратегически важната Венецуела, Вашингтон рискува да загуби предишното си безгранично влияние над целия континент.

Впрочем, Венецуела заема пето място в класацията на най-големите петролни износители в света. 50 % от петрола, който използват САЩ, идва именно оттам. Ако Каракас изпълни заветите си и откаже да снабдява Съединените щати, които от десетилетия са замразили петролните си залежи в Тексас и взимат природните богатства на Латинска Америка, ще трябва да се обърнат към арабските страни. Както свидетелстват публикуваните стенограми от кабинета на Кенеди, една от причините за Карибската криза (1962г.) е било опасението, че независимият режим в Куба ще отреже САЩ от нефтените кладенци на Венецуела.

Президентът Уго Чавес открито се солидаризира с Куба и не скрива своята лява ориентация. Световните издания го нарекоха новият Кастро, а той самият каза: „Аз съм уверен, че пътят на новия, по-добър и възможен свят минава не през капитализма, а през

⁶⁵ Latin American Network Information Center - <http://lanic.utexas.edu/>, Latin American Post - <http://www.latinamericanpost.com/>.

*социализма. Капитализмът ни води в ада. Капитализмът иска да унищожи работниците. Тук ние ги освобождаваме...и затова във Вашингтон са недоволни.*⁶⁶

На 8 ноември 2005г. над 95 % от страните-членки на ООН гласуваха за отмяна на наложената от Вашингтон блокада на Куба.

Политическото напрежение непрекъснато расте, проявявайки се в различни точки на Латинска Америка.

Политиката на Уго Чавес действително стана образец за латиноамериканските държави в началото на новия век.

В числото на защитниците на линията на Чавес се оказа и разорената от неолибералната политика Аржентина. Страната, която най-старателно следваше указанията на МВФ, плати за това с най-разрушителния в историята си крах. Нейният президент Нестор Киршнер, член на Перонистката партия се явява противник на неолиберализма.

Табаре Васкес, лидер на широка опозиционна коалиция от социал-демократи до партизаните от „Тупакамаро“, уверено победи своя либерален конкурент на изборите в Уругвай. Опора в предизборната кампания на Табаре Васкес стана масовото движение против приватизацията на държавните предприятия. Първият декрет на новия президент възстанови отношенията с Куба, прекъснати от неговия предшественик през 2002 г., в отговор на критиката от страна на Фидел Кастро. Табаре Васкес също така подписа указ за създаване на министерство за социална защита и прие „план за извънредните мерки в социалната сфера“, за които настояваха болшинството от избирателите в страната.

Продължителните вълнения в Боливия вече доведоха до падането на двама президенти, а сега лявата опозиция постигна предсрочно прекратяване на пълномощията на президента Карлос Меса. Примерът на Чавес се оказа заразителен за континента. Дори и там на президентските избори за първи път в историята на страната спечели индианец - Ево Моралес. Това е огромно историческо завоевание не само за коренните жители на Боливия, но и за цяла Латинска Америка. При това Моралес, лидер на "Движение към социализъм"⁶⁷, спечели с най-голямата избирателна поддръжка в новата история на страната си.

Боливия е най-бедната страна в Южна Америка, но е на второ място по запаси от природен газ на континента. Новият боливийски президент заяви, че възнамерява да национализира газодобивната промишленост в страната, което означава, че американски гиганти ще загубят правото си на добиване на газ и нефт в Боливия. Моралес каза още, че ще си сътрудничи в този отрасъл с венецуелската държавна петролна компания.

Даже Мексико, икономическият сателит на САЩ, издигна алтернатива на либералния президент Висенте Фокс в лицето на популярния политик Лопес Обрадор.

Макар че на форума в Аржентина, Мексико бе един от малкото защитници на САЩ по отношение на Зоната за свободна търговия, само дни преди това страната ратифицира договора за Международния наказателен съд като отказа да подпише т.нар. двустранно споразумение за непредаване на американски войници на съда.

АЛБА обхваща районите, които трябва да преодолеят тежката социална и икономическа действителност от годините на чуждото господство, както и несъразмерния обмен от страна на капиталистическите държави.⁶⁸ В този контекст АЛБА е своеобразен отговор на АЛКА.

Боливарската алтернатива за Латинска Америка и Карибите е предложение за различен вид интеграция. Докато Зоната за свободна търговия на двете Америки отговаря на транснационалните интереси и преследва пълната либерализация на търговията на блага, услуги и инвестиции, АЛБА поставя ударението върху борбата срещу бедността и социалната изолация и изразява по този начин интересите на латиноамериканските народи. АЛБА се основава на създаването на механизми за постигане на кооперативни предимства на народите, които да позволят да се компенсират съществуващите несъответствия между страните от западното полукълбо. Основава се на кооперирането на компенсаторни фондове за коригиране на различията, които поставят в неблагоприятно положение слабите страни по отношение на големите сили. По тази причина предложението, съдържащо се в АЛБА, отдава предимство на латиноамериканската интеграция и на подрегионалните блокови преговори, като отваря нови пространства за консултации с цел да се задълбочи познаването на общите позиции.

⁶⁶ Тези заявления в популярната телевизионна програма „Ало, президенте“ разкриват политическите възгледи на президента на нефтена Венецуела.

⁶⁷ Focus on the Global South - <http://www.focusweb.org/index.php>

⁶⁸ Садер, Е., „Латиноамерикански алтернативи“, ”Monde Diplomatique”, София, 10-ти февруари 2006.

АЛБА е предложение за изграждане на консенсус, за преосмисляне на споразуменията за интеграция с цел да се постигне национално и регионално самозараждащо се развитие, което да изкорени бедността, изправи социалните неравенства и осигури растящо качество на живот за народите. Предложението АЛБА се присъединява към усилията за събуждане на съзнанието, което се изразява в появата на ново политическо, икономическо, социално и военно лидерство в Латинска Америка и Карибите.

Проектът АЛБА е по същество интеграционен проект, който обаче надхвърля рамките на обикновено икономическо и търговско споразумение, наложено в интерес на САЩ.

Всъщност Боливарската алтернатива за Америка⁶⁹ се появи като отговор на хегемонията на присъединените към Зоната за свободна търговия на Америка, инициентирана от Вашингтон.

Новият вид интеграция, родена по искане на Венецуела и Куба, се основава на солидарност и сътрудничество за икономическо развитие, акцентира върху социалното, а не върху пазара, и търси търговско равновесие. Това е антитезата на споразумението за свободна търговия, което е несъвместимо с интеграцията на региона.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

На първо място задължително трябва да се отбележи, че бъдещето на междудържавните взаимоотношения е в изграждането на регионални обединения от различен характер. Тази насока в международните отношения се очертава след Втората световна война и се запази в посткомунистическият свят.

Интеграцията е съществена предпоставка за постигането на истинска независимост. Колониалната история показва, че Испания, Великобритания и други европейски сили, наред със Съединените щати, не само разделиха латиноамериканските страни една от друга, но и също така оставиха остри вътрешни противоречия в самите държави, предимно между малобройния елит на богатите и огромната маса от обедняващо население.⁷⁰

В резултат на експерименталното прилагане на световните тенденции в политиката и икономиката, днес латиноамериканските общества са изправени пред дълбока финансова и институционална криза.

Основният икономически контрол през последните години в Латинска Америка се осъществяваше от МВФ. Заради новото развитие на нещата в Южна Америка, Вашингтон беше принуден да пренастрои своята политика съобразно с реалните условия. Нарастващата роля на Латинска Америка в световната икономика и търговия води и до засилване на нейните международни позиции.

Проследявайки пътят на латиноамериканските общества към постигането на така мечтаното цялостно обединение на региона, се откроява новата роля на локалните икономически съюзи, които се изпълват с ново съдържание, способствайки за реалната икономическа независимост на своите страни членки. Политическите обединения вече правят самостоятелни крачки.

Предизвикателството на всички правителства, които представляват желанието за единство на народите на Южна Америка бе да се определят процедурите и стъпките, необходими за постигане на все по стабилна и пълна регионалната интеграция, чрез насърчаване на социалното сближаване в региона.⁷¹

По думите на президента на Боливия Ево Моралес: *„До пет години на континента ще се появи ново обединение по модела на Европейския съюз“. „Ние няма да чакаме като Европейския съюз 50 години. Надявам се, че на нас ще ни е необходимо по-малко време - три, четири, най-много пет години“*, Ево Моралес заяви, че бъдещото регионално обединение ще представлява социален, икономически и културен съюз, *„основан върху солидарността и сътрудничеството“*⁷². Боливиийският президент е привърженик на идеята за сливане на двете регионални организации - Андската общност и МЕРКОСУР.

⁶⁹ Информация на испанското електронно издание „Глокалия“.

⁷⁰ Roett, Riordan “Mercosur. Regional Integration, World Markets” стр. 9-26.

⁷¹ <http://www.comunidadandina.org/uniondenacionessuramericanas/antecedentes.htm>

⁷² Южна Америка се обединява, Le Monde diplomatique, Превод Александра Желева.

На срещата в Кочабамба бе взето решение в Рио де Жанейро да бъде открит офис, който да започне подготовката за създаване на новия южноамерикански съюз.

На II-та енергийна среща на върха на държавните ръководители на страните от Южна Америка⁷³, проведена в Порламар, остров Маргарита, Венецуела, на 16 и 17-ти април 2007г., 17 държавни и правителствени ръководители подписаха Декларацията от Маргарита за енергийната интеграция на региона. Също така, с одобрението на 12 тях, Южноамериканската общност на нациите бе преименувана на Съюз на южноамериканските нации, УНАСУР.

През 2008-ма бе решено подписването на договор за фактическото учредяване на УНАСУР, което едва не пропадна заради почти избухналия военен конфликт между Колумбия, Венецуела и Еквадор.⁷⁴ В договора, подписан на 23 май 2008 г., в Бразилия от 12 държави, се казва, че обединението на страните от Южна Америка ще засяга не само икономическата, но и социалната, политическата и културната сфери. Страните остават независими и също като в Евросъюза ще обсъждат общите проблеми в единен парламент, който трябва да заработи в Боливия. Щаб-квартирата на УНАСУР ще бъде в Кито, Еквадор, а Южната банка – в Кочабамба, Колумбия. По време на тази среща на върха, президента на Чили, Мишел Бачелет, бе избрана за президент за рго tempore на организацията за период от една година

След подписването на официалното споразумение президентът на Бразилия Луис Игнасио Лула да Силва заяви, че в рамките на съюза ще бъде създадена единна валута, но тъй като валутите на континента не са особено стабилни, идеята може да се отложи с няколко десетилетия.

Според преамбюла на Договора от Бразилия, укрепването на регионалната интеграция е иновативен процес, който позволява да се отиде отвъд рамково споразумение между МЕРКОСУР и Андската общност, към единна зона за свободна търговия.⁷⁵

В частност, член 2 от Договора определя целите и по този начин обхватът на организация: *"Целта на УНАСУР е да се създаде открита трибуна, място, където да се изработи начин за интеграция и единство в областта на културата, социалните, икономическите и политическите въпроси в региона. Той дава предимство на политическия диалог, социална политика, образование, енергетика, инфраструктура, финансиране, и на околната среда и др. Той също така се фокусира върху премахването на социално-икономическото неравенство, постигане на социална интеграция и гражданското участие, укрепване на демокрацията, суверенитета, териториалната цялост и независимостта на страните-членки."* Много от конкретните цели са посочени в раздел 21 подраздел 3: *"засилване на политическия диалог между държавите-членки, което да гарантира, една област на консултации за задълбочаване на интеграцията на Южна Америка и участието на УНАСУР на международната сцена"*.

УНАСУР възниква като инициатива със силен политически профил, който включва нейните международни дейности⁷⁶ и че нейната експанзия не изключва останалата част от Америка⁷⁷. УНАСУР на свой ред ще помогне за справяне с проблеми като физическата инфраструктура и енергийни добавки, повече от колкото би могло да се постигне с настоящото географско покритие на МЕРКОСУР.

⁷³Първата среща на министрите на енергетиката на Южноамериканската общност на нациите се проведе в Каракас на 26-ти септември 2005г.

⁷⁴ В началото на март колумбийски военни навлязоха в Еквадор, за да обезвредят колумбийски въстаници. Задачата беше изпълнена, но пресичането на границата от войските на съседната държава не се хареса на Еквадор, който прекъсна дипломатическите отношения с Богота. В защита на Еквадор се изказа и президентът на Венецуела Уго Чавес, но след седмица конфликтът затихна, а ръководителите на трите държави се съгласиха да го счестат за приключил.

⁷⁵ www.aladi.org

⁷⁶ Виж чл. 15 на Договора от Бразилия.

⁷⁷ Виж чл. 19 и 20 на Договора от Бразилия.

ИЗПОЛЗВАНА ЛИТЕРАТУРА:

▪ ПЕЧАТНИ ИЗДАНИЯ НА БЪЛГАРСКИ ЕЗИК:

1. Белби, Е. "Уругвайската версия на латиноамериканската левица", "Monde Diplomatique", февруари 2007.
2. Владимиров, Иван "Международно търговско право", изд. Ромина, София, 2001.
3. Касен, Бернар "Една нова Латинска Америка във Виена", "Monde Diplomatique", София, 8-ми юни 2006.
4. Лъмоан, М. "А утре Куба...", "Monde Diplomatique", София, септември 2006.
5. Михайлов, М. "Международни организации", С., 2001.
6. Пенчева, Елеонора "Шансовете на демокрацията в Латинска Америка", ИК "Интелект-А", София, 1997.
7. Розенсон, Никол и Берtrand Шнайдер "Латинска Америка – противоречия и надежди", УНСС, София, 1995.
8. Садер, Е. "Латиноамерикански алтернативи", "Monde Diplomatique", София, 10-ти февруари 2006.
9. Скиавоне, Джузепе "Международни организации – справочник", изд. „Парадигма“, София, 2006.
10. Хънтингтън, Самюел "Сблъсъкът на цивилизациите и преобразуването на световния ред", "Труд", С., 1999.
11. Шевалие, Франсоа "История на Латинска Америка – от обявяването на независимостта до наши дни", изд. "Кама", София, 2002.

▪ ПЕЧАТНИ ИЗДАНИЯ НА ЧУЖД ЕЗИК:

12. "Bridging the Divide: Toward Consensus on Free Trade in the Americas", Inter-American Dialogue Conference Report, Washington, DC, December 2003;
13. "Dispute settlement. Regional Approaches. Mercosur", UN Conference on Trade and Development, New York and Geneva, 2003;
14. "Ebenbürtige Partner - Der Mercosur, die Europäische Union und die USA" aus Zeitschrift Internationale Politik, Ausgabe 09/2001;
15. "Free Trade in the Americas: Getting There from Here", Inter-American Dialogue Conference Report, Washington, DC, October 2004;
16. "Mercosur: The impact of economic integration. A case study", International Labour Office Geneva, Labour Education No. 109, 1997/4;
17. "Paths to regional integration: The case of Mercosur", Woodrow Wilson International Center for Scholars, Reports on the Americas # 5, Latin American Program, Washington, D.C., 2002;
18. "Report on Regional Integration in South America. Background and Perspectives", The Peoples' Dialogue Project, April 2006;
19. Bouzas, Roberto "Mercosur ten years after: Learning process or déjà vu?", Flacso, Buenos Aires, Argentina, 2001;
20. Bouzas, Roberto and Hernán Soltz "Institutions and Regional Integration: The Case of Mercosur" in "Regional Integration in Latin America and the Caribbean: The Political Economy of Open Regionalism", Victor Blumer-Thomas eds, London: University of London, ILAS, 2001;
21. Bouzas, Roberto und Hernán Soltz "Instituciones y mecanismos de decisión en procesos de integración asimétricos: el caso Mercosur" aus Forschungsprojekt: „Mercosur und NAFTA: Institutionen und Entscheidungsstrukturen in asymmetrischen Integrationsprozessen“, Institut für Iberoamerika-Kunde Hamburg, Arbeitspapier Nr. 1, August 2002;
22. Bouzas, Roberto, Pedro da Motta Veiga y Sandra Ríos. 2007. "Crisis y perspectivas de la integración sudamericana", Foreign Affairs en Español, octubre-diciembre;
23. Cardona, Diego (2005), "¿Tiene futuro la Comunidad Sudamericana de Naciones?", Foreign Affairs en Español, vol. Cardona;
24. Corigliano Francisco, „National Security and Foreign Policy“, ODESA, Buenos Aires, 2005;
25. Cristini, Marcela "Mercosur. Europäische Union. Grundlagen und Perspektiven der Verhandlungen", Europa América Latina: Analysen und Berichte, Nr. 12, Rio de Janeiro: Konrad-Adenauer-Stiftung, Juli 2003;
26. da Motta Velga, Pedro "Mercosur in search of new agenda. Mercosur's institutionalization agenda: The challenges of a project in crisis", Inter-American Development Bank - INITIAL-ITD, Working Paper-CITI-06E, July 2004;
27. de Almeida, Paulo Roberto "Mercosur's future in the context of multilateral and regional trade liberalization", paper prepared for the workshop, "Dollars, Democracy and Trade: External Influences on Economic Integration in the Americas", Los Angeles, CA, May 18, 2000;
28. Devlin, Robert and Antoni Estevadeordal "What's new in the new regionalism in the Americas", Inter-American Development Bank – INITIAL-ITD-STA, Working Paper 6, May 2001;
29. Estevadeordal, Antoni Junichi Goto and Raul Saez "The new regionalism in the Americas: The case of Mercosur", Inter-American Development Bank - Initial, Working Paper 5, April 2000;
30. Flôres, Renato and Masakazu Watanuki "Integration options for Mercosur. A quantitative analysis by the AMIDA model", Inter-American Development Bank - Initial, August 2007;
31. Gari, Gabriel "In search of a strategy for the liberalization of trade services in Mercosur", paper for the Fourth Annual Conference of the Euro-Latin Study Network on Integration and Trade, Paris – 20 – 21 October 2006;
32. Gratius, Suzane und Horacio Coronado "Zehn Jahre Mercosur: der Anfang vom Ende einer Erfolgsgeschichte?" aus Brennpunkt Lateinamerika, Nr. 4, März 2001, Institut für Iberoamerika-Kunde Hamburg;
33. Haines – Ferrari, Marta "Mercosur: A New Model of Latin American Economic Integration?" in Case Western Reserve Journal of International Law, Volume 25, No. 3, Summer 1993;
34. Heymann, Daniel and Adrián Ramos "Mercosur in Transition: Macroeconomic Perspectives", UN Economic Commission for Latin America and the Caribbean – Project document, Santiago, Chile, December 2005;
35. Kim, Min-hyung "Regional Integration and the Changes in State Preferences: The EU and Mercosur Compared", paper prepared for EUSA, Montreal, May 17-19 2007;
36. Laborde, David and Maria Priscila Ramos "Will regionalism survive multilateralism? The EU-Mercosur example" from Fourth Annual Conference of the Euro-Latin Study Network on the Integration and Trade, Paris, October 2006;
37. Lara, Ignacio F. "The Development of Mercosur and Potentialities of the Energy Sector" in Crossroads. The Asa Journal, vol. 6, No. 1, Year 2006;

38. Lorenzo, Fernando and Marcel Vaillant "Mercosur and the creation of the Free Trade Area of the Americas", Woodrow Wilson Center of Scholars, Reports on the Americas # 14, Latin American Program, Red Mercosur, Washington, September 2003;
39. Mainhold, Günter "Die südamerikanische Staatengemeinschaft. Ein neuer Partner für die EU in Lateinamerika?", Stiftung Wissenschaft und Politik Aktuell 2004/A 60, Dezember 2004, Deutsches Institut für Internationale Politik und Sicherheit, Berlin;
40. Malamud, Andrés and Philippe C. Schmitter "The experience of European integration and the potential for integration in South America", Institut Barcelona D'Estudis Internacionals, Working Papers 2007/6;
41. O'Keefe, Thomas Andrew "A Resurgent Mercosur: Confronting Economic Crises and Negotiating Trade Agreements", The North-South Agenda Papers Number 60, January 2003, a publication of The North South Center: Dante B. Fascell, University of Miami;
42. O'Keefe, Thomas Andrew "An Analysis of the Mercosur Economic Integration Project from a Legal Perspective" in International Lawyer, Vol 28, No. 2, Summer 1994;
43. O'Keefe, Thomas Andrew "Dispute Resolution in Mercosur" in Journal of World Investment, Volume 3, No. 3, June 2002;
44. O'Keefe, Thomas Andrew "Dispute Resolution in Mercosur" in The Journal of World Investment, Volume 3, June 2002, Number 3;
45. O'Keefe, Thomas Andrew "Economic Integration as a Means for Promoting Regional Political Stability: Lessons from the European Union and Mercosur" in Chicago Kent Law Review, Vol. 80:187, No. 1; February 2005;
46. O'Keefe, Thomas Andrew "How the Andean Pact Transformed Itself into a Friend of Foreign Enterprise" in International Lawyer, Vol 30, No. 4, Winter 1996;
47. O'Keefe, Thomas Andrew "Potential Conflict Areas In Any Future Negotiations Between Mercosur And The NAFTA To Create A Free Trade Area Of The Americas" in Arizona Journal of International and Comparative Law, Vol. 14, No. 2, Spring 1997;
48. O'Keefe, Thomas Andrew "Recent Developments Affecting the Mercosur Economic Integration Project" in Thunderbird International Business Review, Volume 42, Number 1, January-February 2000;
49. O'Keefe, Thomas Andrew "The Central American Integration System (S.I.C.A.). At The Dawn Of A New Century: Will The Central American Isthmus Finally Be Able To Achieve Economic And Political Unity?" in Florida Journal of International Law, Vol. XIII, No. 3, Spring 2001;
50. O'Keefe, Thomas Andrew "The Evolution Of Chilean Trade Policy In The Americas: From Lone Ranger To Team Players" in Florida Journal of International Law, Vol. XIII, No. 3, Spring 2001;
51. O'Keefe, Thomas Andrew and Jerry Haar "The Impact of Mercosur on the Automobile Industry", The North-South Agenda Papers Number 50, September 2001, a publication of The North South Center: Dante B. Fascell, University of Miami;
52. Paiva, Paulo and Ricardo Gazel "Mercosur: Past, Present and Future" in Nova Economia Belo Horizonte 13(2), julho-dezembro de 2003;
53. Paiva, Paulo, and Ricardo Gazel "Mercosur Economic Issues: Successes, Failures and Unfinished Business", The Center for Latin American Studies Working Paper No. 5, January 2004, University of California, Berkeley;
54. Pena, Celina and Ricardo Rozemberg "Mercosur: A different approach to institutional development", The Canadian Foundation for the Americas Policy Paper 05-06, March 2005;
55. Peña, Félix "Der Mercosur: Rückblick auf ein Jahrzehnt – Ausblick auf die Zukunft", Konrad-Adenauer-Stiftung - Auslandsinformationen 6/2001;
56. Peña, Félix "Globalization, Trade and Democracy, Integration and Democracy: The Experience of Mercosur" in "Economic Reform Today", Number 3, 1997;
57. Peña, Félix "Mercosur: Análisis de una década y tendencias hacia el futuro", Documentos de Trabajo No. 50, Mayo de 2001;
58. Preusse, Heinz Gert "Mercosur-Another failed move towards regional integration" in "Economic Regionalism in the Americas" research project, Diskussionsbeitrag Nr. 198, November 2000, Wirtschaftswissenschaftliche Fakultät der Eberhard-Karls-Universität Tübingen;
59. Roett, Riordan "Mercosur. Regional Integration, World Markets", Lynne Rienner Publishers Inc., 1999;
60. Russell Roberto, "Foreign Policy of Argentina", CBCUBA, Buenos Aires, 1992;
61. Salazar-Xirinachs, José M. "Proliferation of Sub-Regional Trade Agreements in the Americas: An Assessment of Key Analytical and Policy Issues" in Organization of American States Trade Unit Studies, October 2002;
62. Sanguinetti, Pablo y Marina Sallustro "El Mercosur y el sesgo regional de la política comercial aranceles y barreras no tarifarias", Documentos de Trabajo, No. 34, Marzo de 2000;
63. Sanguinetti, Pablo; Iulia Traistaro and Christian Martincus "Economic Integration and Location of Manufacturing Activities: Evidence from Mercosur", Zentrum für Europäische Integrationsforschung, Working Paper B 11, April 2004, Rheinische Friedrich-Wilhelms-Universität Bonn;
64. Vaillant, Marcel "Mercosur. Southern Integration under Construction" aus Zeitschrift Internationale Politik und Gesellschaft, Heft 2, 2005;
65. Vaz, Alcides Costa "Trade Strategies in the Context of Economic Regionalism: The Case of Mercosur" The Center for Latin American Studies Working Paper No. 4, June 2003, University of California, Berkeley;

▪ **ОСНОВНИ ДОКУМЕНТИ НА МЕРКОСУР:**

66. Договор от Асунсион - 26 март 1991г.
67. Протокол от Бразилия за разрешаване на споровете - 17 Декември 1991г.
68. Протокол от Колумбия за поощряване и закрила на инвестициите - 17 Януари 1994г.
69. Митнически кодекс на МЕРКОСУР - 16 Декември 1994г.
70. Протокол от Оуро Прето за институционалната структура - 17 Декември 1994г.
71. Споразумение за седалището и функциите на Административния секретариат на
72. ЕРКОСУР - Декември 1996г.
73. Протокол за защита на конкуренцията - 17 Декември 1996г.

74. Анекс към протокола за защита на конкуренцията - 18 Юни 1997г.
75. Правна рамка на нормите за дъмпинг на вноса от трети страни - 15 Декември 1997г.
76. Протокол от Монтевидео за търговия в службите - 15 Декември 1997г.
77. Протокол от Ушуйя - 04 Юни 1998г. Adoption of the clause on democracy
78. Протокол от Оливос за разрешаване на споровете - 18 Февруари 2002г.
79. Споразумение за нормите на Протокола за защита на конкуренцията - 05 Декември 2002г.
80. Норми на Протокола от Оливос - 13 Декември 2003г.
81. Протокол за правителствени доставки на МЕРКОСУР - 09 Декември 2004г.
82. Норми на Протокола за правителствени доставки на МЕРКОСУР - 16 Декември 2004г.
83. Протокол за хармонизация на нормите за интелектуалната собственост - 05 Август 2005г.
84. Протокол за Парламента на МЕРКОСУР – декември 2005г.
85. Протокол за пълноправно членство на Венецуела - 04 Юли 2006г.

▪ **ДРУГИ ДОКУМЕНТИ:**

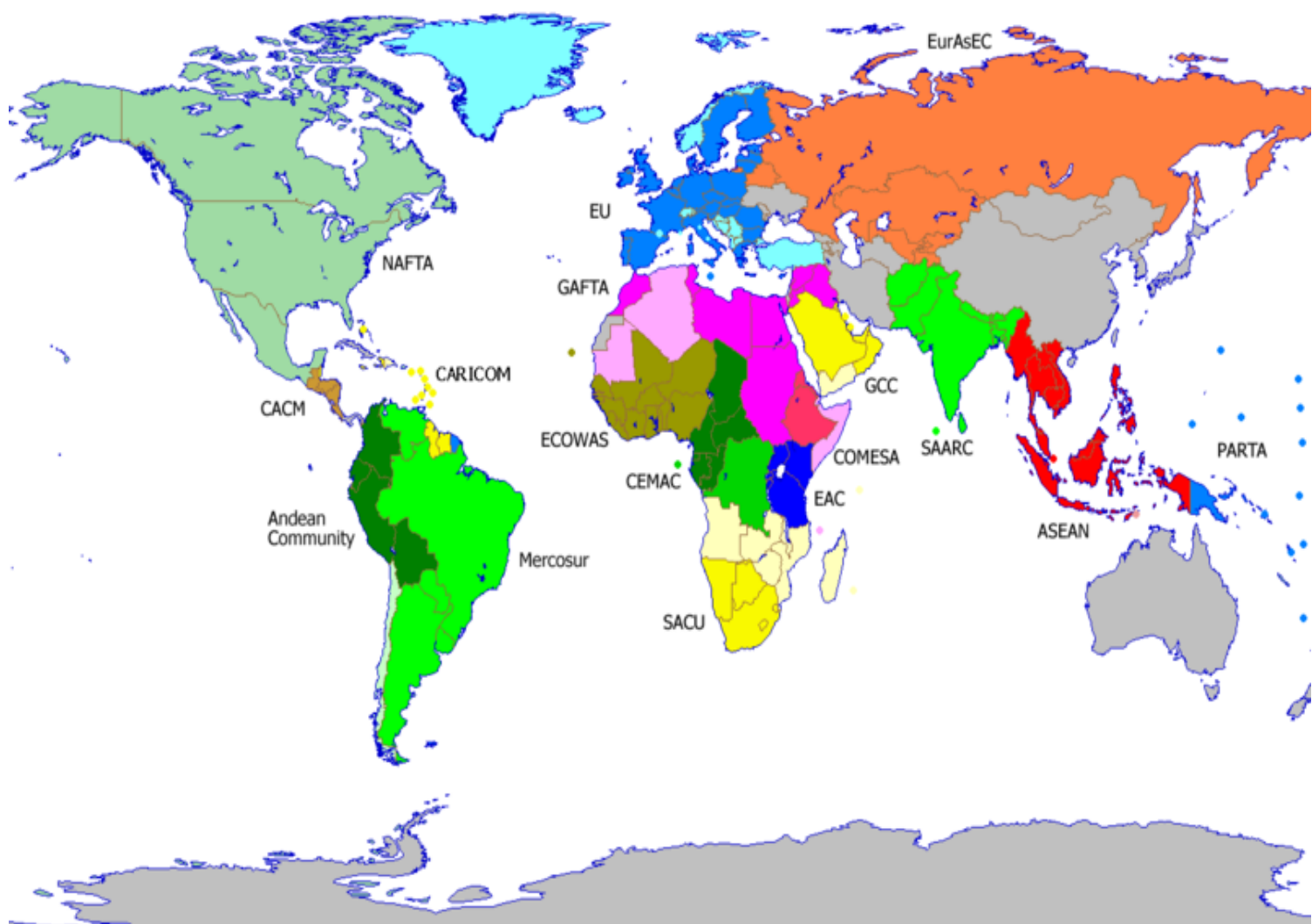
86. Additional Protocol to the Treaty of Asuncion on the Institutional Structure of Mercosur (Protocol of Ouro Preto).
87. Constitutive Protocol of the Parliament of the Mercosur.
88. Protocol of Brasilia for the Settlement of Disputes
89. Protocol of Olivos for the Settlement of Disputes in Mercosur
90. Treaty for the Constitution of a Common Market among the Republic of Argentina, the Federative Republic of Brazil, the Republic of Paraguay and the Republic of Uruguay (Treaty of Asuncion).

▪ **СТРАНИЦИ В ИНТЕРНЕТ:**

71. Alianza Social Continental – <http://www.asc-hsa.org/>
72. Americas Program - <http://americas.irc-online.org/>
73. Analysis on Latin America - <http://www.venezuelanalysis.com/>
74. Andean Community of Nations – <http://www.comunidadandina.org/>
75. Asociación Latinoamericana de Integración - <http://www.aladi.org/>
76. Center for International Policy, Plan Colombia and Beyond - <http://www.cipcol.org/>
77. Comisión Económica para América Latina - <http://www.eclac.cl/>
78. Coordenadora de Centrais Sindicais del Cono Sur – <http://www.ccscs.org>
79. Council on Foreign Relations - <http://www.cfr.org/>
80. Das Zentrum für Europäische Integrationsforschung - <http://www.zei.de/>
81. EU External Relations - http://ec.europa.eu/external_relations/la/index.htm
82. Focus on the Global South - <http://www.focusweb.org/index.php>
83. Foreign Policy Magazine - <http://foreignpolicy.com/>
84. Foreign Policy, Latin America - <http://bloggingsbyboz.blogspot.com/>
85. Global Trade Information Services - <http://www.gtis.com/>
86. Global Voices Online - <http://www.globalvoicesonline.org/~world/americas/>
87. Inter Press Service News Agency - <http://www.ipsnews.net/>
88. Inter-American Development Bank - <http://www.iadb.org/>
89. La Iniciativa para la Integración de la Infraestructura Regional Suramericana - <http://www.iirsa.org/>
90. Latin American Network Information Center - <http://lanic.utexas.edu/>
91. Latin American Post - <http://www.latinamericanpost.com/>
92. Latinamerica Press - <http://www.lapress.org/>
93. Local Global Business Medien - <http://www.localglobal.de/>
94. MercoPress independante News Agency - <http://www.mercopress.com/home.do>
95. Mercosul Presidência Pro-Tempore Brasileira - <http://www.mercosul.gov.br/>
96. Mercosur - <http://www.mercosur.org/>
97. Mercosur Portal Oficial - <http://www.mercosur.int/msweb/>
98. Ministério das Relações Exteriores Brasil - <http://www.mre.gov.br/>
99. Ministerio de Relaciones Exteriores República Oriental del Uruguay - <http://www.mrree.gub.uy/mrree/home.htm>
100. North American Congress on Latin America - <http://news.nacla.org/>
101. Organization of American States - <http://www.oas.org/>
102. Red Académica Uruguay - <http://www.rau.edu.uy/>
103. Red EuroSur - <http://www.eurosur.org/>
104. SICE - Foreign Trade Information System - <http://www.sice.oas.org/>
105. South America Daily - <http://www.southamericadaily.com/>
106. The Brazilian - <http://www.thebrazilian.com/news.htm>
107. The Buenos Aires Herald - <http://www.buenosairesherald.com/>
108. The Council on Hemispheric Affairs - <http://www.coha.org/>
109. The Latin Americanist - <http://ourlatinamerica.blogspot.com/>
110. Tiempos Del Mundo - <http://www.tiemposdelmundo.com/>
111. UN News Centre on the Americas - <http://www.un.org/apps/news/region.asp?Region=AMERICAS>
112. Upside Down World - <http://upside-down-world.org/>
113. Venecuela News, Views and Analysis - <http://www.venezuelanalysis.com/>

ПРИЛОЖЕНИЯ:

РЕГИОНАЛНИТЕ МЕЖДУНАРОДНИ ОРГАНИЗАЦИИ В СВЕТА:

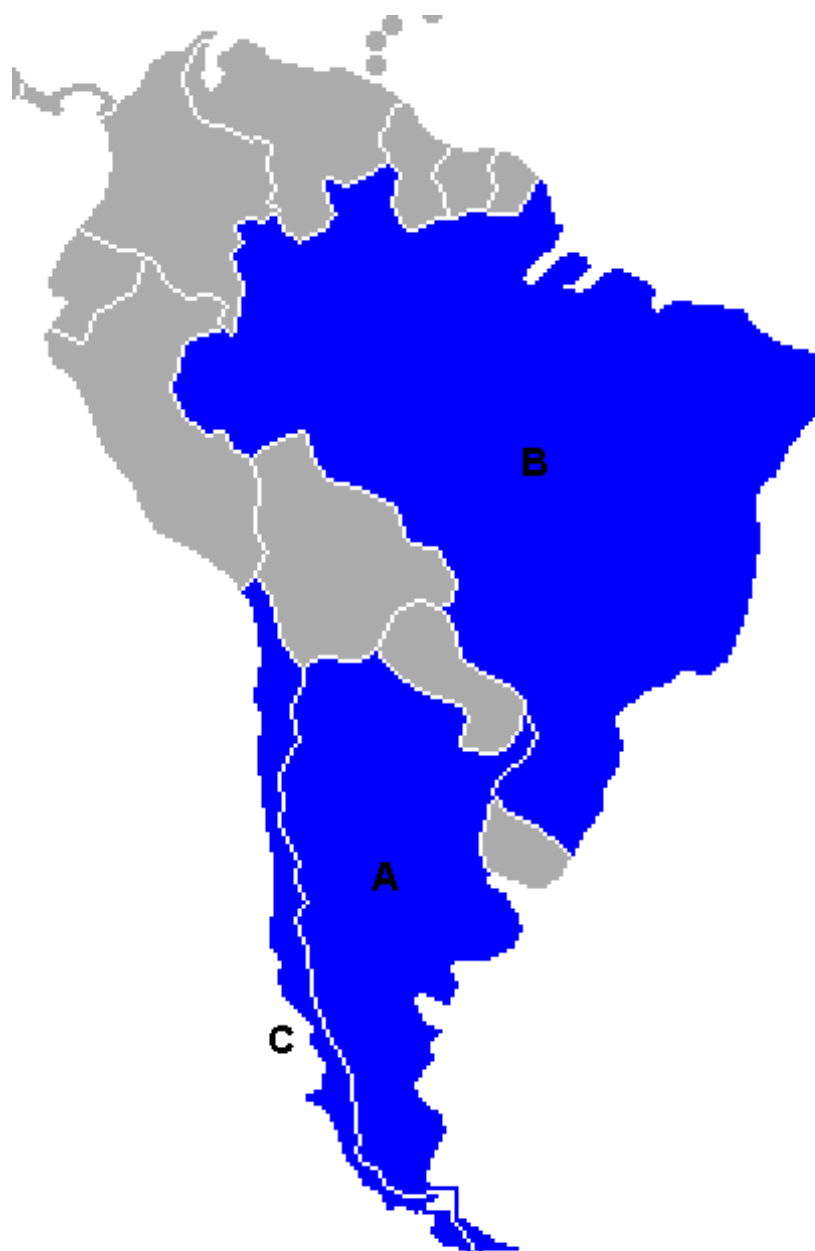
■ МЕРКОСУР

ПОЛИТИЧЕСКА ПРИНАДЛЕЖНОСТ НА УПРАВЛЯВАЩИТЕ
ПРАВИТЕЛСТВА В СТРАНИТЕ ОТ ЛАТИНСКА АМЕРИКА (2009 г.)

- Лева ориентация;
- Дясно-центристка ориентация.

ABC:

- A. Аргентина;
- B. Бразилия;
- C. Чили.

АЛБА:

■ **страни-членки:**

- Боливия;
- Венецуела;
- Куба;
- Никарагуа.

■ **наблюдател:**

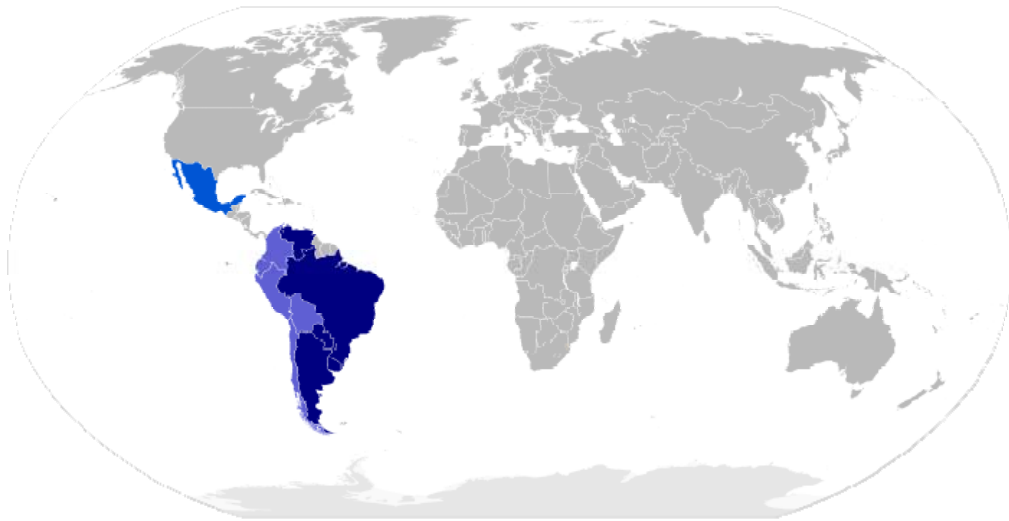
- Еквадор.

ЮЖЕН КОНУС:

- Райони, които винаги са били включени в Южния конус.
- Райони, включени в Южния конус, според някои учени.
- Райони, които се включват в Южния конус през последните години.

МЕРКОСУР:

■ **страни-членки:**

- Аржентина;
- Бразилия;
- Венецуела;
- Парагвай;
- Уругвай.

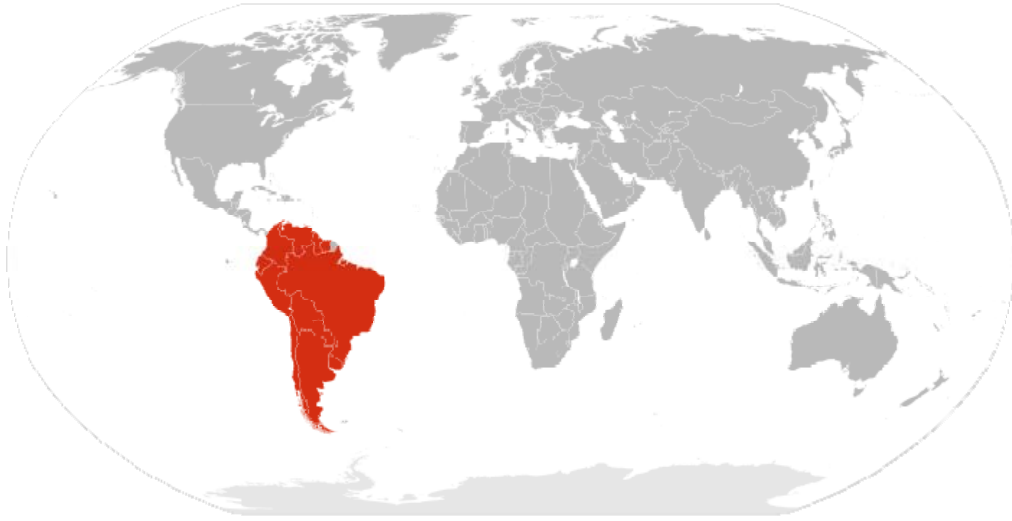
■ **асоциирани членки:**

- Боливия;
- Еквадор;
- Колумбия;
- Перу;
- Чили.

■ **наблюдатели:**

- Мексико.

УНАСУР:

СТРАНИ-ЧЛЕНКИ НА УНАСУР:

